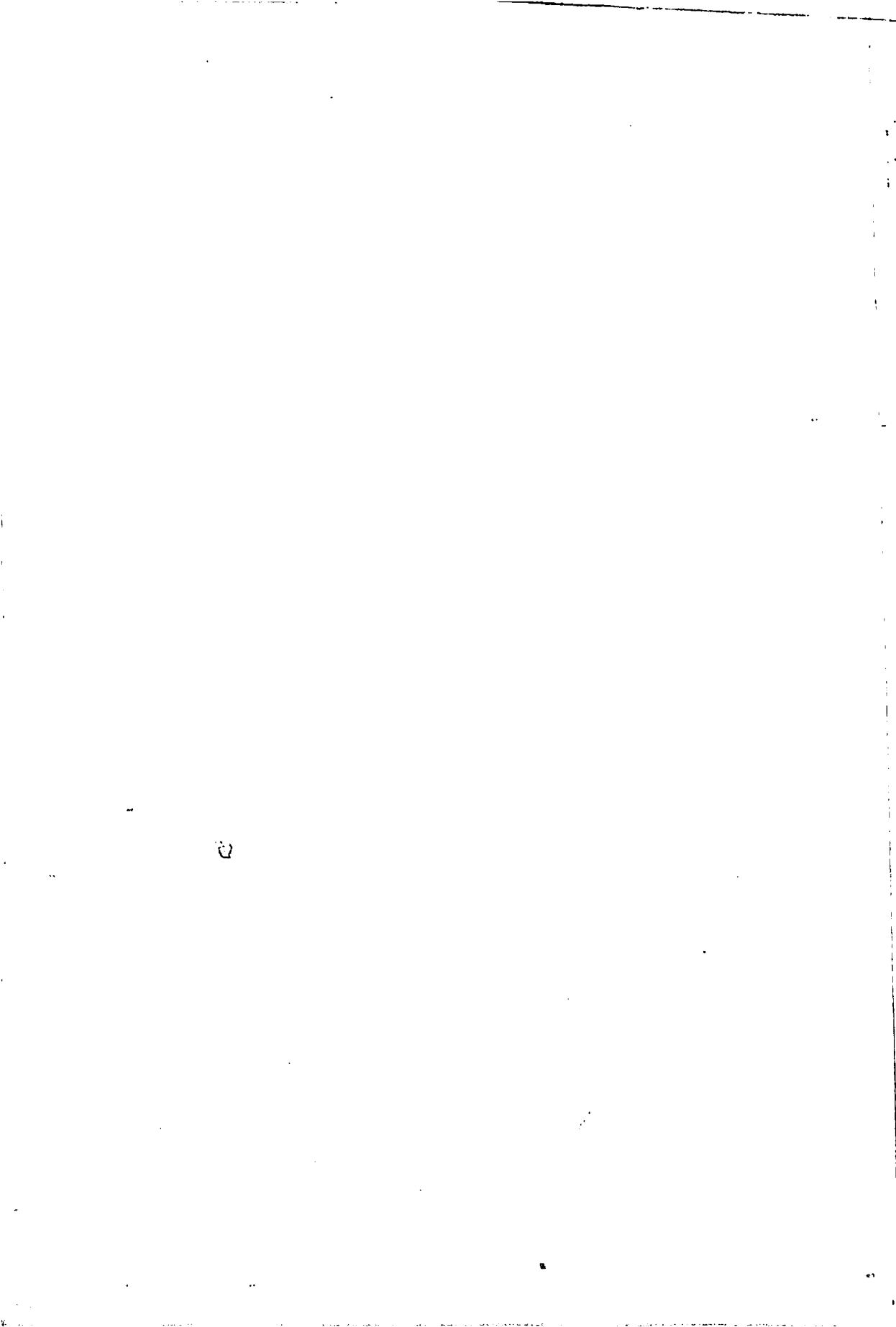

הגדה של פסח

HAGADA

הגדה של פסח

HAGADA

Urednik:
Ivan Ninić

Štampa: QUATRO PRESS
Tiraž: 1000 primeraka
1994.

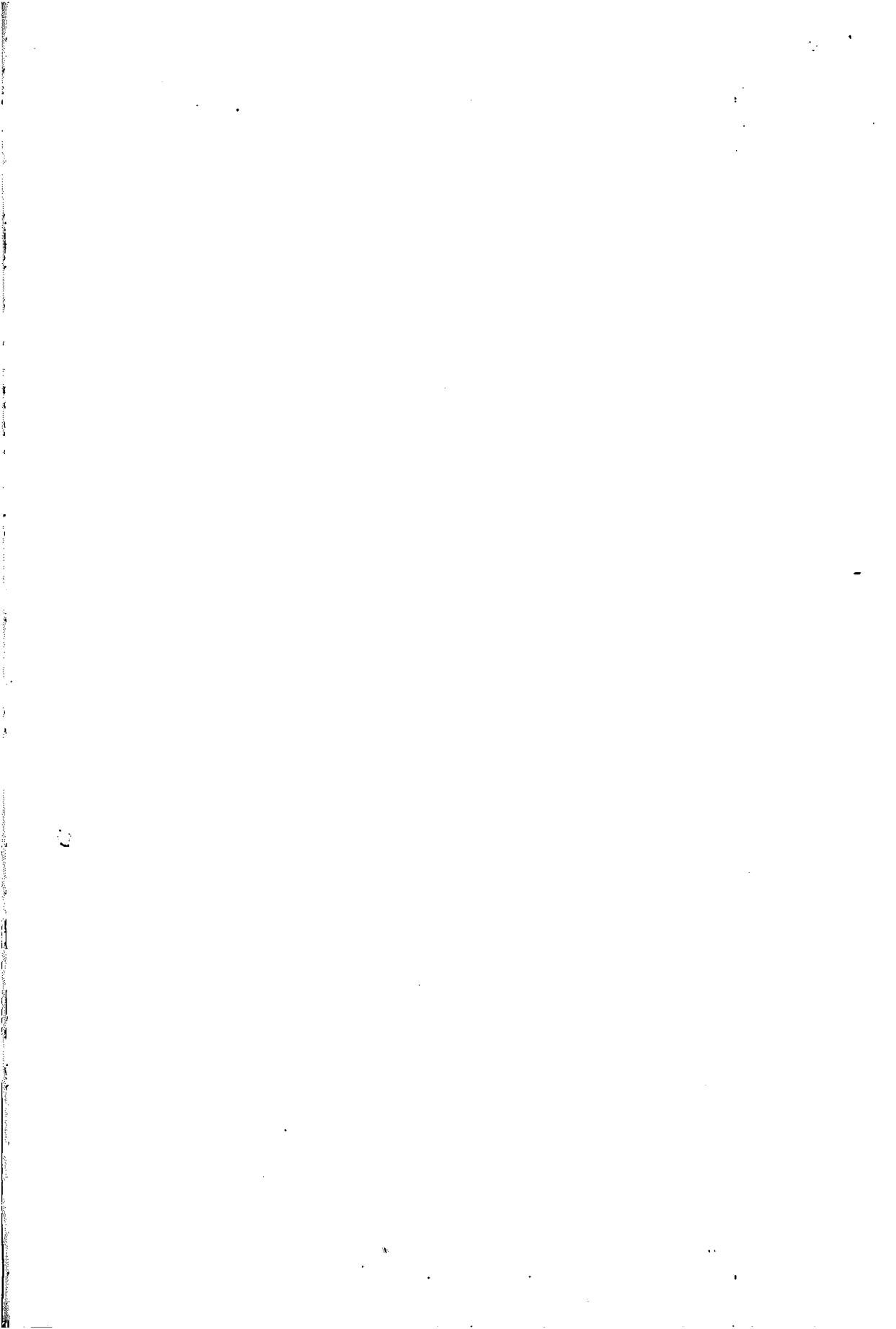
הגדה של פסח

HAGADA

II Izdanje

Prevod sa hebrejskog

Ildi Ivanji
Đorđe Petrović

Uvod

Pasha je veoma star praznik. Ne zna se tačno ni njegov vek niti šta se tačno praznovalo pod njegovim imenom. U prastara vremena, kada su se Habiru tek nastanili u Kanaanu, još davno pre nego što je praotac Jaakov sišao u Misir svome sinu Josifu, bio je to možda Praznik ječma, ncka vrsta Praznika žetve, možda Nova godina, Praznik proleća. Prema *Tori*, prema verovanju i predanju baš na taj dan, na Pashu, započeo je Mojsijem predvođen izlazak Jevreja, potomaka Jaakovljevih, iz misirskog ropstva u slobodu, u Obećanu zemlju. Stoga se kasnije, a zasigurno već u vreme sužanstva u Vavilonu, u jevrejskoj tradiciji ustalo da se svake godine na Pashu treba podsećati na dobrotu Boga Jedinoga, Boga koji je izabrao svoj narod među narodima, izveo ga iz Misira i doveo u Zemlju. Zato se uveče, uoči Pashc, na Erev-Pesah, drži praznična večera, Seder večera i kazuje se *Kaža za Pashu*.

Troslovnni koren SDR služi u hebrejskom za gradnju svih vrsta reči kojima je osnovno značenje RED. Poredak, uputstva i propise za pripremu i održavanje Sedera čitalac će naći u Uvodu dr Lea Singera, nekadašnjeg (1936) rabina iz Varpalote, čija su istovremeno i uputstva koja prate ovaj prevod *Hagade*.

Tekstovi različitih izdanja *Hagade* koje smo uporedivali razlikuju se međusobno u ponekom detalju, ponekoj rečenici. Do ovih razlika došlo je, verovatno, kako u zavisnosti od vremena u kojem su zapisivanjem zaustavljeni, tako i u zavisnosti od mesta i zajednice u kojoj su zapisani. Razlika, međutim, koje bi menjale lepotu i suštinu nema. Za ovaj prevod odabrali smo tekst koji je bio najopširniji.

O prevodu

U svim drugim prevodima *Hagade* koje smo mogli da konsultujemo (nemački, engleski, francuski, madarski), hebrejski tekst uglavnom i nije u pravom smislu prevoden: prepričavan je, tumačen, objašnjavan i pojašnjavan. Za razliku od toga, u našem radu potrudili smo se da se doslovno držimo izvornog hebrejskog teksta, s njegovom tek nagoveštenom interpunkcijom, s karakteristikom da hebrejski ne poznaće ni pomoćni glagol *biti* niti veliko slovo. Čitajući pažljivo tekst, razumeli smo i došli do zaključka da je hebrejski jezik *Hagade*, iako tu i tamo *pomognut* rečima aramejskog, iskonski jezik, ogoljen i sirov, ali jasan i precizan, podoban da bez tumačenja izrazi svaku misao. Tako smo hebrejski tekst *Hagade* preveli duhom tog jezika – onako kako je zapisan.

Prevodioci

Propisi koji se odnose na Pashu

Tora kaže (M. 2. 12. 15.) „Sedam dana jedite hljebove prijesne i prvog dana uklonite kvasac iz kuća svojih; jer ko bi god jeo što s kvascem od prvoga dana do sedmoga istrijebiće se ona duša iz Izrailja.“ (Isto mesto, 19 stih): „Za sedam dana da se ne nadje kvasca u kućama vašim; jer ko bi god jeo što s kvascem istrijebiće se ona duša iz zbora Izrailjeva, bio došljak ili rođen u Zemlji.“ (Isto mesto, 13 poglavља, 7 stih): „Hljebovi prijesni da se jedu sedam dana i da se ne vidi u tebi ništa s kvascem, niti da se vidi u tebi kvasac u cijelom kraju tvom.“ (prevod Đure Daničića.)

Hamec

Tora, znači, za vreme Pashe ne samo što zabranjuje korišćenje već i posedovanje kvasca. Hamec je sve, bilo čvrsto bilo tečno što je pripravljeno od žita ili bilo šta čvrsto ili tečno a što je po poreklu žito. Naši mudraci smatrali su da je i pirinač i sve što je mahunastog porekla hamec, s tom razlikom što ovo drugo možemo držati za vreme Pashe u kući. Sve ostalo kvasno, ili sam kvasac, Jevrejin ne smje za vreme praznika da ostavi u svojoj svojini.

Potraga za hamecom

Iako će savesna domaćica, kada se približava Pasha, počistiti svaki kutak svoje kuće, prema propisima naših mudraca domaćin je ipak lično dužan da se uveri je li ostalo hameca u njegovoj svojini. Dužan je, znači, na dan pred praznik odnosno uoči Pashe uz svetlost sveće da pretraži svoj stan, svoju kuću, svaki ugao, svaku pukotinu i da nadeni hamec sakupi i odloži.

Ova pretraga obavlja se čim padne veče posle večernje molitve, (*maariv*) pre nego što se domaćin prihvati bilo čega drugog. Pre pretrage opere ruke i izriče sledeći blagoslov:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta koji si nas posvetio svojim zakonima i naredio nam da uništimo hamec:

ברוך אתה ייְהוָה מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אשר קדשנו במצוותיו וצנע לנו
בעיר חמיין :

Ukoliko glava porodice ima više prostorija koje su udaljene jedna od druge on će pretražiti svaku, ali će samo pre nego što učini prvu pretragu, izreći gornji blagoslov. Treba da pretraži svako mesto na kome su bilo on bilo ukućani mogli da ostave hamec, pa, na primer, i džepove odeće. Za vreme pretrage zabranjeno je govoriti. Hamec potreban za večeru, i za doručak na sam dan praznika treba izdvojiti i držati na za to određenom mestu.

Posle pretrage se kaže:

sav kvasac i sve kvasno što je u mom posedu a što ne videh i ne pospremih neka se smatra uništenim i jednakim prahu zemlje:

כל-חמיין וחמיין ראה
ברשותך דלא חמתה ודלא בערתה
לבטיל ולחזי בעפרה דארעא :

Ovim izjavljujemo da se hamec koji je i pored savesnog pretraživanja izbegao našoj pažnji smatra poništenim, bezvrednim kao prašina. Ako glava porodice ne razume tekst blagoslova neka pročita prevod, a zatim neka iskaže blagoslov na hebrejskom jer je potrebno da zna što čini i šta govorи.

Spaljivanje hameca

Pre podne na Erev Pesah, oko 10 sati, spali se sav hamec naden za vreme pretraživanja i ostaci kasnijih obroka, te se kaže:

sav kvasac i sve kvasno što je u mom posedu što sam video i što nisam video, što sam pospremio i što nisam pospremio neka se smatra poništenim i jednakim prahu zemlje:

כל חמץ ואחרית חמץ דרבנן ורלא חמץ דבערת חמץ ורלא בערתו לבטיל ולזרוי בעפרה רארען:

I taj tekst mora da se izgovori s razumevanjem, a uništavanje hameca mora biti svesno učinjeno.

Prodavanje hameca

Ako neko poseduje hamec koji zbog njegove vrednosti ne želi uništiti, pre Pashe treba da ga proda nekome ko nije Jevrejin. Ta „prodaja hameca“ treba da ima puni pravni značaj. Ključ prostorije u kojoj se hamec nalazi treba da se predala kupcu. Pisani dokument o prodaji treba popuniti tako da ima punu pravnu valjanost kupoprodajnog ugovora; zato je preporučljivo prilikom izrade tog ugovora zamoliti za savet okružnog rabina ili neko drugo pismo no lice. Jer, ako bi propisi bili zanemareni prodaja bi se smatrala bezvrednom a posledica toga je prekršaj u Tori propisanog zakona.

Tri roka na dan Erev-Pesaha

Na dan Erev-Pesaha hamec sme da se jede otprilike do 9 sati prepodne; za tačno vreme treba se obratiti svake godine okružnom rabinu. Sat kasnije, otprilike u 10 sati, treba spaliti hamec naden prethodne večeri i tom prilikom treba izgovoriti navedenu izjavu na hebrejskom. Posle toga, a najduže sat kasnije, oko 11 sati hamec treba da se proda. Posle svega toga zabranjeno je za vreme praznika bilo kakvo korišćenje ili bilo koje uživanje hameca.

Očišćenje od hameca

Posude u kojem smo u toku godine kuvali, pekli, iz kojeg smo se hranili zabranjeno je koristiti za vreme Pashe. Treba ga savesno očistiti i zaključati na određeno mesto za vreme trajanja praznika. Ukoliko ne postoji mogućnost da se za Praznik nabavi novo posude možemo i staro da učinimo upotrebljivim ukoliko se ne upotrebljava poslednja 24 sata i podvrgne sledećem načinu čišćenja: stakleno posude treba tri puta po 24 sata držati u vodi, ali svaka 24 sata potrebno je promeniti vodu. Gvozdeno posude u kojem se kuva, a koje je emajlirano pa oštećeno ili probušeno, kao i posude od olova i drveta ili načinjeno od gvožđa i drveta, uopšte ne može da se očisti. Posude koje je samo od drveta potopiti se u kipuću vodu. Posude koje je isključivo od gvožđa ili srebra možemo očistiti na taj način, što ćemo ga staviti u iskopanu rupu u zemlji, a vrelu vodu koju sipamo u njega održavamo usijanim kamenjem. Gvozdenu ploču štednjaka sa donje strane dovodimo do usijanja plamtećom vatrom a sa gornje strane usijanim žarom. Sve navedeno je samo opšte uputstvo, najbolje je da se svako obrati svome rabinu.

Post prvorodenih

U spomen na poštodu prvorodenih kada je Bog obeležio kuće naroda Izraelja od kuća Misrača, te je Smrt zaobišla prvorodene Jevreje, na Erev-Pesah svaki prvorodeni treba da posti. Za prvorodene mlađe od 13 godina poste njihovi očevi. Ne mora se postiti ako se prethodno učestvuje na jednom religioznom obedu. Toga jutra obradi se jedan traktat iz *Talmuda* i prvorodeni se pozivaju na svečani obed.

Erev-Pesah u subotu

Ako Erev-Pesah pada u subotu, očišćenje posuda obavlja se prethodnog četvrtka. Isto tako potraga za hamecom vrši se u četvrtak uveče. Tom prilikom se pažljivo odvaja hrana koja će se koristiti u petak i u subotu ujutro. Svaki preostali hamec uništava se već u petak ujutru u 10 sati, odnosno – tada se spali, ali molitvu „*sav kvasac...*“ izgovaramo tek u subotu u 10 sati pre podne. Na šabat, otprilike do 9 sati ujutro, sme da se jede hamec, a sav nepojedeni se odstranjuje iz kuće. Hamec treba da se proda već u petak, pre nastanka šabata, a ako to iz bilo kojih razloga nije učinjeno, poklanja se nekom nejevrejiniu, jer na dan šabata zabranjena je svaka kupoprodaja. Za šabat ujutro sme se pripremiti samo ono jelo koje se ne lepi za posude kako bi se ono moglo očistiti i jednostavnim ispiranjem.

Jela potrebna za Seder-veče pripremaju se već u petak. Domaćica mora da obrati naročitu pažnju da kupovine obavi blagovremeno. Post prvorodenih se u nekim krajevima održava već u četvrtak, u nekim u petak. Zavisi od mesnih običaja.

Eruv o pripremanju jela*

Ako prva dva dana Pashe padnu u četvrtak i petak, onda je dozvoljeno na drugi dan praznika kuvati za sledeći šabat, – ukoliko je sva kupovina obavljena već u sredu pre praznika. Uzima se jedno parče mesa pripremljeno za Pashu, jedan celi maces i kaže:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta koji si nas posvetio svojim zakonima i naredio nam čin eruva

po zakonu ovog eruva neka je dozvoljeno da se peče i kuva i podgreva da se pale sveće i priprema sve što je potrebno za održavanje ove subote nama i u svakom staništu ovoga grada.

ברוך אתה ייְהוָה אֱלֹהינוּ מֶלֶךְ הָשָׁלָם אֲשֶׁר קָדַשְׂנוּ בְמִצְוֹתָיו וְצִוְיוֹ עַל מִצְוֹת עֲרוֹב:

ברдин ערובא יהא שרא לנו למיפה ולכישלא ולאטמנא
ולארלקא שנא ולמעבר בלארכנא מיטמא טבא
לשbeta לנו ולבלדיירום בעור דזאת:

Važno je da onaj koji ne razume hebrejski pročita prevod jer održavanje obreda mora da bude svesno.

Ova dva jela ostave se za šabat, a u osnovu eruva pripremaju se u petak, a ne u četvrtak.

Na dan kada je Erev-Pesah, čak i ako padne na šabat, zabranjeno je jesti maces, da bi se uveče jeo sa više volje i sa ukusom novog.

**eruv* je način za obilaženje propisa. Ispunjavanjem ovog *eruva* zaobilazi se propis o zabrani pripremanja jela u toku prazničnog dana.

Uredivanje stola za Seder

Sedersku činiju pripremamo na sledeći način:

Tri cela macesa stavljamo u tri pregrade činije, ako nemamo posebnu činiju, ili stalak, tri macesa uvijemo svaki za sebe i poređamo jedan na drugi. Tri macesa nose imena tri plemena: Izrael, Koen i Levi.

Na sto se u posebne činije stavljaju:

zelen (peršun, rotkvice, celer)

slana voda

gorke trave (ren, salata)

jabuka, orah, cimet, umešeni s vinom (*haroset*)

kost (sa malo mesa pečenog na žaru)

jaje (pečeno na žaru)

Dva poslednja jela su u spomen na praznične žrtve.

Sto za Seder treba da bude sreden pre sutona.

Svaka osoba je dužna da u toku Sedera popije 4 čaše vina. Merica za čašu je najmanje 1 dl. Peta čaša na sredini čeka Elijahua (proroka Iliju).

Na proslavi trebaju učestvovati svaki član porodice i žene i deca. Domačin, ili lice koje uređuje Seder, za vreme proslave nosi svoj beli ogrtač i kapu.

Pojedini odeljci u redu Sedera:

Molitva koja pozdravlja praznik	Domačin pere ruke	Zelen peršun celer	Lomljenje središnjeg macesa za afikoman	Priča o izlasku iz Misira
Pranje ruku pre jela	Zahvalnica za maces	Molitva Zahvalnica za gorki koren	Jede se gorki koren sa macesom na Hilelov način	Gozba
Uživanje u afikomanu	Molitva posle jela	Slavljenički psalmi	Završne pesme	

Prema propisima koje je sastavio rabin dr Leo Singer

POSVEĆENJE ZA NOĆ PASHE

קְהוֹשׁ לַלְיל פֶּסַח

Napuni se prvi pehar vina.
Ako praznično veče pada u petak, započinje se ovde (šapatom):

i bi veče i bi jutro:

dan šesti: i dovrši se nebo i zemlja i sva vojska njihova: i počinu gospod dana sedmoga od dela svojega koje učini i odmori se dana sedmoga od svega dela svojega što ga učini: i blagoslovi gospod dan sedmi i posveti ga jer je u njemu odmor od svega dela što ga gospod stvori radeći:

Radnim danom započinje se ovde:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta stvoritelju plodova loze:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta koji si izabrao nas međ svim narodom. i uzdigao nas međ svim jezikom i

מִשְׁעָב קְרֵב בָּקָר:

יום חמישי: ניכלו היטמים והארין וכל אקבאים; וכך אלדים ביום חמיביעי מלאכתו אשר עשה וישפט ביום השביביעי מקבל מלאכתו אשר עשה: ויקרך אלהים את יום חמיביעי ויקדש אותו כי בו שבת מקבל מלאכתו אשר קרא אלהים לאשות:

**ברוך אתה יי' אלְהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוֹרָא פָּרִי הַגְּפַנְזָן:**

**ברוך אתה יי' אלְהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אשר בחר בנו מקבל עמ. ורוּמָנוּ
מֶלֶךְ לשון וקידשנו במצוותיו. ותתן
לנו יי' אלְהֵינוּ באחבה ישאות למיננה
ו מועדים לשמחה חגים וzmanim**

posvetio nas zapovestima svojim. i dade nam bože naš sa ljubavlju (subote za odmor i) vremena za radost praznika i vremena za veselje dana (subote ove i) dana praznika beskvasnog hleba ovog: vreme oslobođenja našeg (s ljubavlju i) svetočitanije spomen na izlazak iz misira. jer nas si izabrao i nas si posvetio od svih naroda (i subotu) i svete tvoje praznike (s ljubavlju i željom) sa radošću i veseljem dade nam u nasleđe: blagosloveni gospode koji posvećuješ (subotu i) izrailj i vremena:

(...) Ovo se govori samo subotom.

Ako je praznično veče u subotu, pre šehehejanu (što požive nas) kaže se:

blagosloveni gospode bože naš kralju sveta stvoritelju svestnosti vatre:

blagosloveni gospode bože naš kralju sveta koji razlikuješ

לְשִׁזְוֹן כ' אֶת יוֹם חַג הַמְּפָצֹת הַזֶּה. זֶהן חֲרוּתָנוּ כ' באַהֲבָה מִקְרָא קָדֵשׁ זֶבֶר לִיצִיאָת מִצְרָיִם. כִּי בְּנֵינוּ בְּחַרְפָּת וְאוֹתָנוּ קָדְשָׁת מִכְלֵל הַעֲמִים יְוָהָה וּמוֹעֵדִי קָדְשָׁךְ כ' באַהֲבָה וּבְרָצָוֹן בְּשִׁמְמָחָה וּבְשִׁזְוֹן הַנְּחַלְתָּנוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִקְדָּשׁ כ' הַשְׁבָּתָה וּיְשָׂרָאֵל וְהַזְּמָנִים:

ברוך אתה ייָ אלְלַזְיָן מֶלֶךְ הָעוֹלָם בָּרוּךְ מָאוֹרֵי הַאָשׁ:

ברוך אתה ייָ אלְלַזְיָן מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְּבָרֵיל בֵּין קָדֵשׁ לְחוֹל בֵּין אֹור לְחַדֵּךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעָטִים בֵּין יוֹם הַשְׁבִּיעִי לְשִׁשְׁתָּה יוֹם הַפְּעֻשָּׂה. בֵּין קָדְשָׁת שְׁבָתָה

međ svetim i svetovnim međ svetlom i mrakom međ izrajljem i drugim narodima dan sedmi od šest dana stvaranja. međ posvećenjem subote i tvojega posvećenja drugih praznika i dan sedmi međ šest dana stvaranja posvetio si. odelio si i posvetio narod svoj izrailj svetlošću svojom: blagosloven ti gospode koji deliš sveto od svetoga:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta što požive nas i održa nas i dovede nas do vremena ovog:

Voditelj Sedera, obično domaćin, pre izricanja zahvalnice opere ruke.

Zatim domaćin umoči komad zeleni u slanu vodu i kaže:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta stvoritelju plodova zemlje:

Kuša zelen pruža ostalima koji izriču istu zahvalnicu

Prepolovi srednji maces i ostavi ga za afikoman

Podiže činiju iz koje pretvodno izvadi jaja i meso i svi kažu:

לכָרְשַׁת יוֹם טוֹב הַכִּדּוּשָׁה וְאֵת יוֹם הַשְׁבִּיעִי מִשְׁשָׁת
בְּמַעֲשֶׂה קָדְשָׁתָה. הַכִּדּוּשָׁה וְקָדְשָׁתָה אֶת עַמּוֹק יִשְׂרָאֵל
בְּקָדְשָׁתָךְ: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה שֶׁפְּרִיא לְפָנֶיךָ לְקָדְשָׁה:

**בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שְׁחַחְנָנוּ וּקְיַמָּנוּ וְהִגִּיעָנוּ לִזְמָן הַזֶּה:**

**בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוֹרֵא פְּרִי הָאָדָם:**

eto hleba bede. dovoljno ga jedoše praoci naši u zemlji misirskoj. svako gladan nek dođe i jede. svako u nuždi nek dođe i praznuje pesah. ove godine ovde. dogodine u zemlji izrailjskoj. ove godine robovi. dogodine slobodni:

Napuni se drugi pehar vina i najmladi pita:

šta razlikuje ovu noć od svih ostalih noći. jer svih ostalih noći jedemo kvašeno i nekvašeno. a ove noći samo nekvašeno: jer svih noći jedemo ostalo povrće. noći ove gorko. jer svih noći ne umačemo čak ni jednom. noći ove dva puta: jer svih noći jedemo i sedeći i zavaljeni. ove noći svi zavaljeni:

Odvo se otkriva maces i svi oko stola odgovaraju:

robovi bejasmo faraonovi u misiru. a izbavi nas gospod bog naš otuda šakom snažnom i rukom

הָאֵלֶּה לְחַמְתָּא עֲנִיא. דִי אַקְלָוּ אֶבְרָהָמָן אֶבְרָעָא רַמְצָרִים. בְּלֹ דְכְפִין יְהִי וַיְכִיל. בְּלֹ דְצָרִיךְ יְהִי וַיְפִסְחָה. הַשְׁתָּא הַכָּא. לְשָׁנָה הַבָּא בְּאֶרְעָא רַיְשָׂרָאֵל. הַשְׁתָּא עַבְדִּי. לְשָׁנָה הַבָּא בְּנֵי חֹרִין:

מַה גַּשְׁתָּגָה הַלְּילָה הַזָּה מִבְּלָה הַלְּילּוֹת. שְׁבָכָל הַלְּילּוֹת אֲנוּ אַוְבְּלִין חַמְתִּין וּמְצָתָה. הַלְּילָה הַזָּה כָּלוּ מְצָהָה: שְׁבָכָל הַלְּילּוֹת אֲנוּ אַוְבְּלִין שְׁאָר יָרֻקּוֹת. הַלְּילָה הַזָּה מְרוֹרָה: שְׁבָכָל הַלְּילּוֹת אֵין אֲנוּ מְטַבְּלִין אֲפִילּוּ פָעָם אַחַת. הַלְּילָה הַזָּה שְׁתִּי פְּעָמִים: שְׁבָכָל הַלְּילּוֹת אֲנוּ אַוְבְּלִין בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין מְסֻבִּין. הַלְּילָה הַזָּה כָּלָנִים מְסֻבִּין:

עֲבָדִים הַיִּנוּ לְפִרְעָה בְּמִצְרָיִם. נַיְצִיאָנוּ

pruženom. a da ne izbavi sveti blagosloven on praoce naše iz misira bili bismo mi i sinovi naši i sinovi snova naših porobljeni kod faraona u misiru. a čak i da smo svi mudri svi razumni svi stari da svi toru znamo dužnost je naša da pripovedamo o izlasku iz misira. a onaj što najviše pripoveda o izlasku iz misira to više je hvale vredan:

i zbi se da rabi eliezar i rabi jehošua i rabi elazar sin azarijin i rabi akiva i rabi tarfon bejahu zavaljeni u bnei braku i pripovedahu o izlasku iz misira svu tu noć dok dođoše učenici njihovi i rekoše im učitelji naši došao je čas da čitamo jutarnju molitvu:

reče rabi elazar sin azarijin gle ja kao da sam star sedamdeset godina a ne bi mi jasno što o izlasku iz misira treba govoriti

יְאֱלֹהֵינוּ מֶשֶׁם בַּיְד חִזְקָה וּבִזְרֻעַ נְטוּיָה. וְאֶלְוּ לֹא הָזְכִיא בְּקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמְצָרִים. הַרְיָ אָנוּ בְּגִינוּ וּבְגִינוּ טְשֵׁעָבָדִים הַיּוּ לְפִרְעָה בָּמִצְרָיִם. וְאֶפְרַיִם בְּלָנָן חֲכָמִים בְּלָנָן נְבוּזָרִים בְּלָנָן יְקָנִים בְּלָנָן יוֹדָעִים אֶת הַתּוֹרָה מִצְוָה עַלְיָנוּ לְסִפְר בִּיצְיאָת מִצְרָיִם. וְכֹל הַמְּרֻבָּה לְסִפְר בִּיצְיאָת מִצְרָיִם בְּרִי זֶה מִשְׁבָּח:

מַעֲשֵׂה בָּרְכִי אַלְעָזָר וּרְכִי בָּן עֲזָרִיה וּרְכִי עֲקִיבָא וּרְכִי טְרָפּוֹן שְׁחוּי מִסְבֵּין בְּבִנֵּי בָּרְכִי וְחוּי מִסְפְּרִים בִּיצְיאָת מִצְרָיִם כֹּל אֶתְוֹ הַלִּילָה עד שְׁבָא תְּלִמְדִידָם וְאָמְרוּ לָהֶם רְבּוֹתֵינוּ הָגִיעַ זָמֵן קְרִיאָת שְׁמַע שֶׁל שְׁתִירִת:

אָמַר רְכִי אַלְעָזָר בָּן עֲזָרִיה בְּרִי אָנָי כֹּבֵן שְׁבָעִים שָׁנָה וְלֹא זָכַתִּי שְׁתָאָמֵר יִצְיאָת

noću sve do objašnjenja ben zomina jer rečeno je sećaj se dana izlaska tvojega iz zemlje misirske svih dana života tvojega. dana života tvojega danju. svih dana života tvojega noću. a mudraci kažu dana života tvojega na svetu ovome. sve dane života tvojega doneti do dana mesijinih:

blagosloven gospod. blagosloven on. blagosloven što dade toru narodu svojemu izrailju. blagosloven on. jer četiri sina govoraše tora. jednom mudrom i jednom zlom. i jednom prostodušnom. i jednom što ne zna ni piti:

mudri šta on kaže: šta su svedočenja i zakoni i sudovi što naredi vam gospod bog naš. i čak mu reci da obred pashalni. ne odlažemo nakon pashalnog afikomana:

**מְצָרִים בְּלִילֹת עַד שֶׁדֶרֶשָׁה בֵּן
וּמָא שָׁגָנָא מָר לְמַעַן תִּזְפֹּר אֶת יוֹם
צָאתְךָ מַאֲרִין מְצָרִים כָּל יְמִי
חַיִּיךְ. יְמִי חַיִּיךְ הַיּוּם. כָּל יְמִי חַיִּיךְ
הַלְּילֹות. וְחַבְטִים אֹמְרִים יְמִי חַיִּיךְ
הַעוֹלָם הַזֶּה. כָּל יְמִי חַיִּיךְ לְחַבְטָה
לִימּוֹת הַמְּשִׁיחָה:**

**בָּרוּךְ הַמְּקוּם. בָּרוּךְ הוּא. בָּרוּךְ
שָׁגָנָן תּוֹרָה לְעַמוֹ
יִשְׂרָאֵל. בָּרוּךְ הוּא. בְּנֵר אַרְכָּעָה
בְּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה. אַחֲרֵיכֶם,
וְאַחֲרֵיךְ רְשָׁעָה. וְאַחֲרֵיכֶם. וְאַחֲרֵיךְ שְׂאִינָה
יָוֹדָע לְשָׁאוֹל:**

**חַבְטָה מִהָּוֹא אֹמֵר. מִהָּעֲדוֹת
וְחַקִּים וְמִשְׁפָטִים
אֲשֶׁר צִוָּה יְהָוָה אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם. וְאֵת
אַתָּה אֹמֵר לוֹ בְּחִלְכּוֹת הַפְּסָחָה.
אֵין מִפְּטוּרִין אֹמֵר מִפְּסָחָה אֶפְיקּוּמָן:**

רְשָׁע מֵה הוּא אֹמֵר. מֵה
 לִכְמָן וְלֹא לוֹ. וַיַּפְיִיעַ שְׁחֹצְיָא אֶת
 עַצְמוֹ מִן הַכְּלָל בְּפֶר בְּעָקָר. וְאֵת
 אֲתָה הַקְּנָה אֶת שְׁנִיו נִאָמֵר לוֹ
 בְּעַבּוֹר זֶה עַשְׂתָּה יִי לִי בְּגַאתִי
 מִמְצָרִים. לִי וְלֹא לוֹ. אַלְוּ קְיִיחָ שְׁם
לֹא קְיִיחָ נִגְאָל:

תְּמִם מֵה הוּא אֹמֵר. מֵה זוֹאת.
 וְאָמְרָתְךָ אַלְיוֹ בְּחִזְקָה יְדָךְ
 הַזְּכִיאָנוּ יִי מִמְצָרִים מִבֵּית עַבְדִּים:

וְשָׁאַרְנוּ יְדָע לְשָׁאֹל אֶת פָּתָח
 לוֹ. שְׁנִיאָמֵר וְהַגְּדָתְךָ
 לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהְוֵא לְאמֵר בְּעַבּוֹר
 זֶה עַשְׂתָּה יִי לִי בְּגַאתִי מִמְצָרִים:

רְבּוֹל מִרְאֵשׁ חַדְשׁ תְּלִמּוֹד
 לֹוּמֵר בַּיּוֹם הַהְוֵא. אֵי
 בַּיּוֹם הַהְוֵא יִכְזֹל מִבְּעוֹד יוֹם. תְּלִמּוֹד

zli šta on kaže. šta će vam sva ta rabota. vama a ne njemu. i pošto se on sam izvlači od opštega poreče osnovno. čak mu otupi zube njegove i reci mu zarad toga što učini gospod meni pri mom izlasku iz misira. meni a ne njemu. da beše tamo ne bi bio izbavljen:

prostodušni šta on kaže. šta je to. a ti mu reče rukom snažnom izbavio nas je gospod iz misira iz kuće robova:

a onom što ne ume ni pitati polako mu razjasni. ko što rečeno je i pripovedano sinu svojemu dana toga reći ćeš zarad toga što učini gospod meni pri mome izlasku iz misira:

mogao bi pomisliti od prvoga u mesecu. tora kaže od dana toga. u tori da je samo taj

dan mogao bi pomisliti da seder počinje od toga dana. tora kaže zarad toga. zarad toga ja ne govorah sem u času kad je beskvasno i gorko stavljeno pred tebe:

u početku sluge idolopoklonstva behu praoци naši a sada približi nas svevišnji službi svojoj. ko što rečeno je i reći će jehošua čitavom narodu tako reče gospod bog izrailja preko reke sedahu praoци vaši oduvek terah otac avrahama i otac nahora i služili su bogovima drugim: i uzeću praoča vašeg avrahama s one strane reke i odvešću ga kroz celu zemlju kanaansku i množiću seme njegovo i daću mu jichaka i daću jichaku jaakova i ezava i daću ezavu brdo seir za imanje njegovo a jaakov i novi njegovi sići će u misir:

**לֹמַר בְּעַבּוֹר זֶה. בְּעַבּוֹר זֶה לֹא
אָמַרְתִּי אֲלֹא בְשִׁעָה שִׁישׁ מֵצָה
וּמְרוֹד מִנְחִים לְפָנֶיךָ:**

**מִתְחַלֵּה עַבְדִּי עַבּוֹדָה
וְעַבְשׂו קָרְבָּנו הַמִּקְדָּשׁ לְעַבּוֹדָתָךְ.
שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר יְהוָשָׁעׁ אֶל כָּל הָעָם
כִּי אָמַר יְהֹוָה יְהֹוָה יִשְׂרָאֵל בְּעַבּר
הַגְּנָהָר יִשְׁבּו אֲבוֹתֵיכֶם מָעוֹלָם תְּרַח
אָבִי אֶבְרָהָם וְאָבִי נָחוֹר וַיַּעֲבֹדוּ
אֲלֹהִים אֶחָדרִים: נָאַקְח אֶת אֲבֵיכֶם
אֶת אֶבְרָהָם מֵעַבּר הַגְּנָהָר וְאֶלְךָ
אוֹתוֹ בְּכָל אָרֶץ בְּנֵעֵן וְאֶרְבָּה אֶת
יְרֻעָה וְאֶתְנוֹ לֹו אֶת יִצְחָק וְאֶתְנוֹ
לִיְצָחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו וְאֶתְנוֹ
לְעֵשָׂו אֶת הַר שְׁعִיר לְקָרְבָּת אֶתְנוֹ
וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם:**

בָּרוֹךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָת
 לִיְשָׂרָאֵל. בָּרוֹךְ הוּא.
שֶׁהָקָדוֹשׁ בָּרוֹךְ הוּא חָשַׁב אֶת
 הַקְּוֹלָעָשׁוֹת מִפְּהַשְׁאָמָר לְאַבְרָהָם
 אֲכִינָה בְּבָרִית בֵּין הַבָּתָרִים שֶׁנִּאמֶר
 וַיֹּאמֶר לְאַבְרָהָם יְדוֹעַ תַּרְעַב כִּי גָּרֶ
 יְהִיה זָרָעַ בְּאָרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדָּוּ
 וְעַנוּ אֶתְכֶם אַרְבָּעַ מֵאוֹת שָׁנָה:
 וְגַם אֶת הָגֵי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ בָּן
 אָנָּבִי וְאָחָרִי כִּי נִצְאָה בְּרָכָשׁ
 גָּדוֹלָה:

blagosloven on što čuva obećanje svoje izrailju. blagosloven on. koji je svet blagosloven on što odredi broj kao što obreće avrahamu praocu našemu u savezu sa rasutima ko što rečeno je i reći će avrahamu znaj zacelo seme će tvoje biti stranac u tudioj zemlji i robovaće joj a ona će ga mučiti četiristo godina: a narodu što zarobiće ga sudiću sam a potom izići će sa blagom velikim:

Maces se pokrije, podiže se pehar i izgovara:

i obreka ova praocima našim i nama stajaše. jer ne samo jedan usta na nas na naše uništenje već eto u svakom kolenu i pokolenju ustaju na nas na naše uništenje a presveti blagosloven on izbavio nas je iz ruku njihovih:

וְדוֹרִיא שְׁעִמְרָה לְאֶבְוֹתָינוּ וּלְנוּ.
 שְׁלָא אָחָד בְּלִבְדֵּךְ עַמְּדָ
 עַלְיָנוּ לְבִלְוֹתָנוּ. אַלְאָ שְׁבַבָּל דָּזָר
 וְדוֹר עִמְּדִים עַלְיָנוּ לְבִלְוֹתָנוּ.
 וְתְּקָדוֹשׁ בָּרוֹךְ הוּא מְאִילָנִי מְזִידָם:

Pehar se stavlja na sto, maces se otkrije:

izidi i uči šta htede laban aramejac da učini jaakovu praocu našemu jer faraon ne posće do samo muško a laban htede iskoreniti sve jer rečeno je aramejac zarobi oca mojega što sići će u misir i poziveće tamo sa malo duša a postaće tamo narodom velikim brojnim i moćnim:

i siđe u misir primoran rečju i življaše tamо uči se da jaakov praotac naš nije sišao u misir da se nastani već da poboravi tamо. ko što rečeno je i kao što će reći faraonu živeti u zemlji došli smo jer nema paše za naša stada što su slugu tvojih jer teška je glad u zemlji kanaanskoj i sada neka se nastane robovi tvoji u zemlji gešenskoj: sa malo duša ko što rečeno je sa sedamdeset duša siđoše u misir praoci tvoji i tada učini te gospod

**צְאָה וְלֹמַד מֵה בְּקַשׁ לִבְנֵן הַעֲרָפִי
לְעַשׂוֹת לְיַעֲקֹב אָבָינוּ
שְׁפָרְעוֹה לֹא גָּנוֹר אֶלְאָעַל הַוְּהָרִים
וְלִבְנֵן בְּקַשׁ לְעַקּוֹד אֶת הַבָּל שְׁגַּנְאָמָר
עֲרָפִי אָבָד אָבִי וַיַּרְדֵּ מִצְרִים
וַיַּגַּר שֵׁם בְּמִתְּאֵי מַעַט וַיַּהַי שֵׁם לְגַוִּי
גָּדוֹל עַצּוּם וּרְבָּה:**

**וַיַּרְדֵּ מִצְרִים אָנוּם עַל פִּי
הַדְבּוֹר. וַיַּגַּר שֵׁם מַלְמָד
שֶׁלֹּא יָרַד יַעֲקֹב אָבָינוּ לְהַשְׁתַּקְעַ
בְּמִצְרִים אֶלְאָלַגּוֹר שֵׁם. שְׁגַּנְאָמָר
וַיֹּאמְרוּ אֶל פְּרֻעה לְגֹור בָּאָרֶץ
בָּאָנוּ כִּי אֵין מַרְעָה לְצַאן אֲשֶׁר
לְעַבְּדֵיךְ כִּי כְּבָד הַרְעָב בָּאָרֶץ
כְּנָזְעָן וְעַתָּה יִשְׁבּוּ נָא עַבְּדֵיךְ
בָּאָרֶץ גַּשְׁן: בְּמִתְּאֵי מַעַט בְּמַה
שְׁגַּנְאָמָר בְּשְׁבָעִים נִפְשֵׁת יָרְדוֹ
אֲבוֹתֶיךְ מִצְרִים וְעַתָּה שְׁמֶךְ יִ
אַלְהֵיךְ כְּבָזְבֵּי הַשְׁמִים לְרוֹבָּה:
וַיַּהַי שֵׁם לְגַוִּי גָּדוֹל מַלְמָד שְׁחִי**

bog tvoj kao zvezda na nebu množinom: i postaće tamo naredom velikim po predanju beše izrailj poštovan tamo: značajan. jer ko što rečeno je i sinovi izrailja plodiše se i jatiše se i množiše se i postaše moćni veoma i napuni se zemlja njima: i brojan ko što rečeno je bezbrojan kao rastinje na polju biće ti dato i množi se i narasti i dodi urešima urešena dojki napupelih a gola i bosa.

i zli bejahu sa nama misirci. i tlačiše nas. i nametnuše nam težak rad:

i zli bejahu sa nama misirci jer ko što rečeno je hajde da ga nadmudrimo da se ne namnoži jer bude li objavljen rat pristaće i on neprijatelju našem i ratovaće sa nama i podići će se iz zemlje: i tlačiše nas

ישָׁרָאֵל מִצְגִּים שֶׁם: עצום. בַּמָּה
שָׁנָאָמַר וּבְנִי יִשְׂרָאֵל פָּרוֹ נִישְׂרָאֵל
וַיַּרְבּוּ וַיַּעֲצְמִי בְּמַאֲדָמָד וַתִּפְלַּא
הָאָרֶץ אֶתְּמָם: וְרַב בַּמָּה שָׁנָאָמַר
רַבְּכָה בְּאַמְתָּח הַשְׁעָרָה נִתְתִּיךְ
וַתִּרְבְּבִי וַתִּגְדְּלִי וַתִּבְזְׁאִי בַּעֲדֵי עֲדִים
שְׁבִים נָבוּנוּ וַיַּעֲרֹךְ צָמָם וְאַתְּ
עֲרוֹם וְעַרְיוֹה:

וַיַּרְעַן אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּ
וַיַּרְעַן אֹתָנוּ הַמִּצְרִים בַּמָּה
לו פָּז יְרֻבָּה וְהִיא כִּי תְּקַרְאָנָה
מְלֹחָמָה וְנוֹסֶף גַּם הוּא עַל שִׁינְאָנָן
וְגַלְחָמָם בָּנוּ וְעַלָּה מִן הָאָרֶץ
וַיַּעֲנוּ בַּמָּה שָׁנָאָמַר וַיִּשְׁיוּמוּ עַל
שְׁנִי מִסִּים לְמַעַן עֲנוֹתָו בְּסֶבֶלְוֹתָם

ko što rečeno je i staviše na njega upravnike zle radi poniženja njegovog u patnjama njegovim i gradiše spremište faraonima pitonu i ramzesu: i dadoše nam radove teške ko što rečeno je i porobiće misirci siove izrailja strogošću:

i pozvaćemo boga gospoda boga otaca naših i čuće gospod glas naš i videće bedu našu i muku našu i te-skobu našu:

i pozvaćemo boga gospoda boga otaca naših ko što rečeno je i biće dana mnogo i umreće kralj misirski i stenjaće sinovi izraelja od rada i kriknuće i podiće se plač njihov od kuluka njihovog do boga: i čuće gospod glas naš ko što rečeno je i čuće bog stenjanje njihovo i setiće se bog saveza svojega sa avrahahmom i jichakom i ja-

**וַיֹּאמֶר עָדִי מִסְכָּנָה לְפָרָעָה אֶת פָּתָם
וְאֶת רְצַחַתְּךָם: וַיְתַן עַלְיוֹן עֲבָדָה
קְשַׁחַת בְּמֵה שֶׁנֶּאָמַר וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפֶרַךְ:**

**וְנִצְעַק אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶבְוֹתֵינוּ
וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת קֹלֵנוּ
וַיַּרְא אֶת עָנֵינוּ וְאֶת עָמֵלֵנוּ וְאֶת
לִמְצָנוּ:**

**וְנִצְעַק אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶבְוֹתֵינוּ
בְּכָמָה שֶׁנֶּאָמַר וַיַּהַי
בִּימִים הָרְבִים הָהִם וַיִּמְתַּמֵּד
מִצְרַיִם וַיַּאֲנֹהוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן
הַעֲבָדָה וַיַּעֲקֹב וַיַּעֲלֶל שִׁיעָתָם אֶל
הָאֱלֹהִים מִן הַעֲבָדָה: וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת
קוֹלֵנוּ בְּמֵה שֶׁנֶּאָמַר וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים
אֶת נְאָקְתָּם וַיַּכְרֹב אֱלֹהִים אֶת
בְּרִיתֵנוּ אֶת אֲבָרְקָם אֶת יְצָחָק וְאֶת
יְעַקֹּב: וַיַּרְא אֶת עָנֵינוּ וְוַיִּפְרִישׁוּת**

kovom: i videće bedu našu ovu odricanje od poroda ko što rečeno je i videće bog sinove izrailja i znaće bog: i muku našu sa sinovima ovim ko što rečeno je svakog sina što rodiće se u nil baciće a svaka kći živeće: i teskobu našu ovu što pritiska ko što rečeno je a videh i teskobu što misirci je nametnuše njima:

i izvede nas gospod iz misira šakom snažnom i rukom pruženom i pretnjom velikom i znacima i dokazima:

i izvede nas gospod iz misira ne uz pomoć anđela i ne uz pomoć serafa i ne uz pomoć poslanika svojega. već sveti blagosloven on zaslugom svojom on lično ko što rečeno je i prešao sam zemlju misirsку ove noći i udario na sve prvorodenio u zemlji misirskoj od čoveka i od stoke i svim bogovi-

הָרֵךְ אֶרְץ בְּמַה שֶׁנָּאָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּדַּע אֱלֹהִים: וְאֶת עַמְּלָנוּ אֲלֹו הַבְּנִים בְּמַה שֶׁנָּאָמַר כֵּל הַבְּנִים חַיָּרָה תְּשַׁלֵּיכְהוּ וְכֵל הַבְּתִּתְהִיוּ: וְאֶת לְחַצֵּנוּ וְהִדְחַק כְּמַה שֶׁנָּאָמַר וְגַם רְאִיתִי אֶת הַלְּחַצֵּן אֲשֶׁר מִצְרִים לְזָהָגִים אֲוֹתָם:

וַיֹּצְרִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם בַּיד חִזְקָה וּבַיְרּוּצָה נָטִיחָה וּבַמֹּרְאָה גָּדוֹל וּבְאֲתּוֹת וּבְמִזְפְּתִים:

וַיֹּצְרִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם לֹא עַל יְדֵי שִׁירָף וְלֹא עַל יְדֵי מְלָאֵךְ וְלֹא עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוֹךְ הוּא בְּכֻבוֹד וּבְעָצְמוֹ שֶׁנָּאָמַר וּבְעַרְתִּי בָּאָרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה וְהִכִּיתִי כֵּל בְּכּוֹר בָּאָרֶץ מִצְרַיִם מְאָדָם וְעַד בְּהַמָּה וּבְכָל אֱלֹהִים מִצְרַיִם אֲעַשָּׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְיָ: וּבְעַרְתִּי בָּאָרֶץ מִצְרַיִם

ma misirskim načini-
ću sud ja gospod: i
prošao sam zemljom
misirskom noći ove ja
a ne andeo. i udario
sam na sve prvorode-
no u zemlji misirskoj
ja a ne seraf. i na sve
bogove misirske uči-
niču sud ja a ne posla-
nik moj. ja gospod. ja
koji jesam i niko dru-
gi:

šakom snažnom. ta
kuga. ko što rečeno
je. eto ruke gospoda
nad blagom tvojim
što je u polju nad ko-
njima nad magarcima
nad kamilama nad
govedom i kozom ku-
ga teška veoma: i ru-
kom pruženom. taj
mač. ko što rečeno je
i mač njegov isukan u
rucu njegovoj pruženoj
ka jerusalimu: i
patnjom velikom. to
otkrovenje božansko.
ko što rečeno je ili je li
pokušao bog uzeti sebi narod međ
narodima iskušenjem
znacima i dokazima i
ratom i šakom snaž-

בְּלִיהָ הַזֶּה אֲנִי וְלֹא מַלְאָךְ.
וְהַכִּיתִי כֹּל בְּכֹור בְּאָרֶץ מִצְרָיִם
אֲנִי וְלֹא שָׂרֵף. וּבְכָל אֱלֹהִי
מִצְרָיִם אֲעֵשָׂה שֻׁפְטִים אֲנִי
וְלֹא הַשְׁלִיחָה. אֲנִי יְיָ. אֲנִי הוּא וְלֹא
אַחֲרָה:

בִּידְךָ חִזְקָה. זֹה תְּהִכָּר. כִּמֵּה
שָׁנָגָאָמֵר חִנָּה יְדִיָּה חִזְקָה
בְּמִקְנֵד אֲשֶׁר בְּשֶׁרֶת בְּסָסִים
בְּחַטְמִים בְּגַמְלִים בְּבָקָר וּבְצָאן
דָּבָר כְּבָד מָאָד: וּבְזָרָע נְטוּיָה. זֹה
תְּחִרְבָּה. בִּמְה שָׁנָגָאָמֵר וּחְרַבּוּ שְׁלוּפָה
בְּדִיזָן נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלָמִים: וּבְמִזְרָא
גָּדוֹל. זֹה גָּלִי שְׁכִינָה. בִּמְה שָׁנָגָאָמֵר
או חִנָּה אֱלֹהִים לְבָא לְקַחַת לוֹ
גּוֹי מִקְרָב גּוֹי בְּמִסּוֹת בְּאַתָּת
וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבִידְךָ חִזְקָה
וּבְזָרָע נְטוּיָה וּבְמִזְרָאִים גָּדוֹלִים
כְּכָל אֲשֶׁר עָשָׂה לְכֶם יְיָ אֱלֹהִיכֶם
בְּמִצְרָיִם לְעִינֵיכֶם: וּבְאַתָּת. זֹה

nom i rukom pruženom i pretnjom velikom kao što vam je sve učinio gospod bog vaš u misiru na oči vaše: i znacima. ovo je štap. ko što rečeno je i štapom ovim što uzećeš ga u ruke svoje i učinićeš njime znak: i dokazima ovim krv ko što rečeno je i dadoh dokaze na nebu i na zemlji. krv. i plamen. i stuhove dima:

reč druga šakom snažnom dva. i mišicom pruženom dva. i pretnjom velikom dva. i znacima dva. i dokazima dva: evo deset udara kojim presveti blagosloven on udari misirce u misiru. a to su:

U toku redanja deset *udara* i kasnije kod sažimanja njihovih prvih slova svi oko stola umaču po prst u svoju čašu sa vinom i kanu po kap u stranu.

krv. žabe. vaši. pometnja. kuga. prištevi. grad. skakavci. mrak. pomor prvorodenih:

**המְטָה. בִּמְהַ שְׁגַגָּאָמֵר וְאֶת הַמְּטָה
הַזֹּה תִּקְחֵח בְּיַדְך אֲשֶׁר פְּלִישָׁה בְּ
אֶת הַאֲתָה: וּבְמַוְפָתִים זֶה חֲדָם
בִּמְהַ שְׁגַגָּאָמֵר וְנִתְחַתֵּי מַוְפָתִים
בְּשָׁמִים וּבְאָרֶץ. דָם. נָאש. וְתִמְרוֹת
עַשְׂנָן:**

**דָבָר אַחֲר בַּיד חִזְקָה שְׁתִים.
וּבְזָרְעָנָה נְטוּיָה שְׁתִים.
וּבְמַזְרָא גָדוֹל שְׁתִים. וּבְאוֹתוֹת
שְׁתִים. וּבְמַוְפָתִים שְׁתִים: אֶלְלו
עַשְׂרֵה מִכּוֹת שְׁהָבִיא בְּקָרוֹש בְּרוֹן
הַוְא עַל הַמְצָרִים בְּמִצְרִים.
וְאֶלְלו הַזֶּן:**

**דָם. צְפְרָנָע. כְּגִים. אַרְוֹב.
דָבָר. שְׁחִין. בְּרִד. אַרְבָּה.
חַשְׁבָּה. מְכַת בְּכוֹרוֹת:**

rabi jehuda na njih bi stavio značke:

רַבָּי יְהוֹדָה דָּבָר נָתַן בְּחָמֶשׁ סִפְרִים:

DCH. ADŠ. BAHV:

(Tri znaka se sastoje od početnih slova deset *udara* (na hebrejskom)

rabi josej galilejski kaže zašto kažeš da su kažnjeni misirci u misiru sa deset udara a na moru udariše ih pedeset zala. šta o misiru kaže on: i rekoše vrači faraonu prst božji je to. a na moru šta kaže on. i videće izrailj ruku veliku kojom gošpod učini misiru i videće narodi gospoda i verovaće u gospoda i u mojsija slugu njegova: koliko će biti kažnjeni prstom deset udara. reći ćeš od sada u misiru kažnjeni će biti sa deset udara. a na moru biće kažnjeni sa pedeset udara:

rabi eliezer kaže ot-kud da svaki udar i udarac što zadao ga je presveti blagosloven

דָּצָה. עֲדָעָשׁ. בְּאַחֲרֵב:

רַבָּי יוֹסֵי הָגָלִילִי אוֹמֵר מִנְיָן הַמִּצְרִים בְּמִצְרִים עַשֶּׂר מִפּוֹת וְעַל הַיּוֹם לְקֹדֶשׁ חֲמָשִׁים מִפּוֹת. בְּמִצְרִים מָה הוּא אוֹמֵר. וַיֹּאמְרוּ הַחֲרַטְמָם אֶל פְּרִיעָה אַצְבָּע אֱלֹהִים הִיא. וְעַל הַיּוֹם מָה הוּא אוֹמֵר. וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עִשָּׂה יְהוָה בְּמִצְרִים וַיַּרְא הַעַם אֶת יְהוָה וַיַּאֲמִינָה בְּיְהוָה וַיַּמְשַׁח עֲבָדָיו: בְּמַה לְקֹדֶשׁ אַצְבָּע עַשֶּׂר מִפּוֹת. אָמֵר מִעֲתָה בְּמִצְרִים לְקֹדֶשׁ עַשֶּׂר מִפּוֹת וְעַל הַיּוֹם לְקֹדֶשׁ חֲמָשִׁים מִפּוֹת:

רַבָּי אַלְיאָזָר אוֹמֵר. מִנְיָן שְׁכָל מִקְהָה וּמִקְהָה שְׁהָבִיא

on misircima u misiru
beše od četiri udara:
ko što rečeno je. poslaće na njih bes svoj
ljutnju i pomamu i teskobu poslanstvo anđela zlih. ljutnju jedan. i pomamu dva. i teskobu tri. poslanstvo anđela zlih četiri. reći će od sada u misiru kažnjeni će biti sa četrdeset udara. a na moru kažnjeni će biti sa dvesta udara:

rabi akiba kaže otkud da svaki udar i udarac što zadade ga presveti blagosloven on misircima u misiru beše od pet udara. jer rečeno je poslaće na njih bes svoj ljutnju i pomamu i teskobu poslanstvo anđela zlih. bes svoj jedan. ljutnju dva. i pomamu tri. i teskobu četiri. poslanstvo anđela zlih pet. reći će od sada u misiru kažnjeni će biti sa pedeset udara a na moru kažnjeni će biti sa dvestapadeset udara:

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בָּמִצְרִים הִיְתָה שֶׁל אַרְבָּעַ מִפּוֹת שֶׁנְּאָמַר. יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אֲפּוֹ עֲבָרָה וַעֲם וַצְרָה מְשֻלָּחַת מְלָאָכִי רְعִים. עֲבָרָה אַחַת. וַעֲם שְׁתִּים וַצְרָה שְׁלִישִׁי. מְשֻלָּחַת מְלָאָכִי רְעִים אַרְבָּעַי. אָמֹר מַעַתָּה בָּמִצְרִים לְקַיְׁ מְרַכְּזִים מִפּוֹת. וְעַל כֵּם לְקַיְׁ מְאַתִּים מִפּוֹת:

רַבִּי עֲקִיבָּא אוֹמֵר מִנֵּין שְׁכָל מִפְּהָה וּמִפְּהָה שְׁחַבְיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בָּמִצְרִים הִיְתָה שֶׁל חָמֵשׁ מִפּוֹת שֶׁנְּאָמַר יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אֲפּוֹ עֲבָרָה וַעֲם וַצְרָה מְשֻלָּחַת מְלָאָכִי רְעִים חֲרוֹן אֲפּוֹ אַחַת. עֲבָרָה שְׁתִּים וַעֲם שְׁלִישִׁי. וַצְרָה אַרְבָּעַי. מְשֻלָּחַת מְלָאָכִי רְעִים חָמֵשׁ. אָמֹר מַעַתָּה בָּמִצְרִים לְקַיְׁ חָמֵשִׁים וּמְאַתִּים מִפּוֹת כֵּם לְקַיְׁ חָמֵשִׁים וּמְאַתִּים מִפּוֹת:

koliko je uzvišenosti od boga nama:

da nas je samo iz misira izveo.

a da suda njima nije učinio.

nama dosta:

da samo je njima suda učinio.

a da bogovima njihovim nije učinio.

nama dosta:

da je samo bogovima njihovim učinio.

a da prvorodene nije pobio.

nama dosta:

da je samo prvorodene pobio.

a da nam blago njihovo nije predao.

nama dosta:

da nam je samo blago njihovo predao.

a dan nam more nije razdvojio.

nama dosta:

da nam je samo more razdvojio.

a da nas nije do pustine doveo.

nama dosta:

i da nas je samo do pustinje doveo.

a da nam tlačitelje nije utopio.

כִּפְרָה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְפָקִים אֶלְיָנָה:

אֵלּוּ הוּא נָשַׁר מְאֹרִים.

וְלֹא צָשָׂה בְּרַם שְׁפָטִים.

רַגְבָּ:

אֵלּוּ אֲשָׂה בְּרַם שְׁפָטִים.

וְלֹא צָשָׂה בְּאַלְמִינִים.

רַגְבָּ:

אֵלּוּ צָשָׂה בְּאַלְמִינִים.

וְלֹא הָרָג בְּבָרִיכִים.

רַגְבָּ:

אֵלּוּ הָרָג בְּבָרִיכִים.

וְלֹא נָתַן לְךָ אֶת מְטוּגָם.

רַגְבָּ:

אֵלּוּ נָתַן לְךָ אֶת מְטוּגָם.

וְלֹא קָרָע לְךָ אֶת דַּעַת.

רַגְבָּ:

אֵלּוּ קָרָע לְךָ אֶת דַּעַת.

וְלֹא כְּעַבְרִיט בְּתוּכוֹ בְּתֻרְכָּה.

רַגְבָּ:

אֵלּוּ כְּעַבְרִיט בְּתוּכוֹ בְּתֻרְכָּה.

וְלֹא שְׁקָע אֲרִיט בְּתוּכוֹ.

koliko je uzvišenosti od boga nama:

da nas je samo iz misira izveo.

a da suda njima nije učinio.

nama dosta:

da samo je njima suda učinio.

a da bogovima njihovim nije učinio.

nama dosta:

da je samo bogovima njihovim učinio.

a da prvorodene nije pobjio.

nama dosta:

da je samo prvorodene pobjio.

a da nam blago njihovo nije predao.

nama dosta:

da nam je samo blago njihovo predao.

a dan nam more nije razdvojio.

nama dosta:

da nam je samo more razdvojio.

a da nas nije do pustinje doveo.

nama dosta:

i da nas je samo do pustinje doveo.

a da nam tlačitelje nije utopio.

בְּפִיה מְעֻלֹת טוֹבוֹת לַמְקוֹם עַלְיָנוּ:

אֲלֹו דָחִיאָט מְאַזְרִים.
לֹא עָשָׂה בָנָם שְׁקָפִים.

דָבָר:

אֲלֹו עָשָׂה בָנָם שְׁקָפִים.
לֹא עָשָׂה בָאַלְחִינָם.

דָבָר:

אֲלֹו עָשָׂה בָאַלְחִינָם.
לֹא רָגַן בְכָרִינָם.

דָבָר:

אֲלֹו רָגַן בְכָרִינָם.
לֹא נָתַן לֵב אֶת קְמָנוּם.

דָבָר:

אֲלֹו נָתַן לֵב אֶת קְמָנוּם.
לֹא קָרַע לֵב אֶת לְבָם.

דָבָר:

אֲלֹו קָרַע לֵב אֶת לְבָם.
לֹא כָעַרְעַט בְתוּבָה בְתְרַבָּה.

דָבָר:

אֲלֹו כָעַרְעַט בְתוּבָה בְתְרַבָּה.
לֹא שְׁקַע אַרְיָע בְתוּבָה.

nama dosta:
da nam je samo tlači-
telje utopio.
a da nas nije bogato
snabdevao.
u pustinji četrdeset
godina.

nama dosta:
da nas je samo bogato
snabdevao.
u pustinji četrdeset
godina.
a da nas nije i manom
nahranio.

nama dosta:
da nas je samo ma-
nom nahranio.
a da nam nije šabat
poklonio.

nama dosta:
da nam je samo šabat
poklonio.
a da nas nije gori si-
najskoj doveo.

nama dosta:
da nas je samo gori si-
najskoj doveo.
a da nam nije i toru
poklonio.

nama dosta:
da nam je samo toru
poklonio.
a da nas nije u zemlju
izrailj uveo.

דיננו:

אלו שקע אריין בתיובו.
ולא ספק ארכנש בטרכבר ארבעים שנה.

דיננו:

אלו ספק ארכנש בטרכבר ארבעים שנה.
ולא דאכילנו את דאין.

דיננו:

אלו דאכילנו את דאין.
ולא נתן לנו את השבת.

דיננו:

אלו נתן לנו את השבת.
ולא קרבנו לפניהם הר כינוי.

דיננו:

אלו קרבנו לפניהם הר כינוי.
ולא נתן לנו את התורה.

דיננו:

אלו נתן לנו את התורה.
ולא הבנינו לארין יסראאל.

nama dosta:
da nas je samo u zem-
lju izrailj uveo.
a da nam nije hram
svog izbora izgradio.
nama dosta:

koliko li odjednom
dobroga udvojenog i
učetrdesetostruče-
nog u boga za nas. što
izveo nas je iz misira.
i suda im učinio. i bo-
govima njihovim. i pr-
vorodene pobjio. bla-
go nam njihovo pre-
dao. i more za nas
razdvojio. i proveo
nas kroz njega do pu-
stinja. i tlačitelje nam
u njemu podavio. i
potrebe naše u pusti-
nji zadovoljio četrde-
set godina. i manom
nas hranio. i šabat
nam dao. i doveo nas
gori sinajskoj. i toru
nam dao. i u zemlju
izrailj nas uveo. i
hram svog izbora za
nas je sagradio. radi
oprostaja svih greho-
va naših:

דינָה:

אלו הקב"ש לארץ ישראל.

ולא בנה לנו את בית הבחירה.

דינָה:

עַל אחת כפְּתָה וּכְפָתָה טוֹבָה
בְּפִילָה וּמִכְפָּלָת לְמִקְומֵי
עֲלֵינוּ. שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם. וַעֲשָׂה
בָּהֶם שְׁפָטִים. וַעֲשָׂה בְּאֱלֹהִים.
וְהַרְגָּת בְּכּוֹרִים. וַנְתַן לָנוּ אֶת
מִתְוָגֶם. וּקְרֻבָּלָנוּ אֶת חַיִם. וְחַעֲבִידָנוּ
בְּתוּכוֹ בְּחַרְבָּה. וַיַּשְׁקַע צָרִינוּ
בְּתוּכוֹ. וַיַּסַּפֵּק צָרְבָּנוּ בְּטַדְבָּר
אַרְבָּעִים שָׁנָה. וְהַאֲכִילָנוּ אֶת הַמִּזְבֵּן.
וַנְתַן לָנוּ אֶת הַשְּׁבָתָה. וּקְרֻבָּנוּ לִפְנֵי
הָר סִינִי. וַנְתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה
וְהַבְּנָסָן לְאָרֵץ יִשְׂרָאֵל. וְבָנָה
לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה. לְכִפֵּר עַל
כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ:

raban gamliel bi govorio svako ko ne reče tri stvari ove na pashu ne ispuni obaveze svoje a ove tri su pasha maces i gorko:

pashalna žrtva što bi je praoci naši jeli u vreme dok uzdizaše se hram otkud, otud što izostavi bog blagosloven on kuće praotaca naših u misiru jer rečeno je i rekoste im žrtva pashalna ona je bogu koji izostavi domove sinova izrailja u misiru kad udari misirce a domove naše poštede i pokloni se narod i padše ničice:

maces ovaj što jedemo otkud, otud što nedostajaše u otaca naših testo da uskisne kada im se pokazao kralj kraljeva kraljevski presveti blagosloven on i spase ih, ko što rečeno je peći će testa koja iznesoše iz misira kolačem beskvasnim što nije uski-

רְבָנִי גַּמְלִיאֵל הִיחָ אֹמֶר בְּלַי
אֲלֹו בְּפֶסְחָ אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים
אֲלֹו הַז פֶּסְחָ מְצָה וּמְרוֹזָה:

פֶּסְחָ שְׁחוּ אַבּוֹתֵינוּ אָוְבָּלִים
בְּזַמָּן שְׁבִיתַת הַמִּקְדָּשׁ
קָרְבָּן עַל שֻׁום מֶתֶת. עַל שֻׁום שְׁפָסַח
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל בְּתֵי
אַבּוֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם שְׁנָאָמַר וְאָמַר תְּתַתִּים
וְבָחֵשׁ פֶּסְחָ הַז לֵי אֲשֶׁר פֶּסְחָ עַל
בְּתֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרָיִם בְּגַפּוֹ
אֶת מִצְרָיִם וְאֶת בְּתֵינוּ הַצִּיל וַיַּקְרֵד
הַעַם וַיַּשְׁתַּחַווּ:

מְצָה זו שְׁנָאָנוּ אָוְבָּלִים עַל שֻׁום
הַסְּפִיקָה שְׁלַא אַבּוֹתֵינוּ
לְהַחְטִיאֵין עַד שְׁנָגָלָה עַלְיָהֶם מָלְךָ
מֶלֶכְיִ הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
וְגַאֲלָם. שְׁנָאָמַר וְיָאָפוּ אֶת הַבָּצָק
אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרָיִם עֲגוֹת

sao jer prognani behu iz misira i nisu mogli sebi ispeći i zalihu ne mogaše učiniti sebi: gorke trave ove što jedemo otkud. otud što zagončavahu misirci život otaca naših u misiru ko što rečeno je i zagončavaše živote njihove radom teškim u blatu i ciglarenjem i svakim radom u polju. svakim radom njihovim kojim tlačiše ih u strogosti:

u svakom kolenu i pokolenju dužnost čoveka je da vidi sebe sama kako izlazi iz misira ko što rečeno je i pripovedačeš sinu svojemu dana ovoga reči ćeš mu jer ovo gospod učini meni pri izlasku mojem iz misira. ne samo praoce naše izbavi gospod blagosloven on već spase čak i nas sa njima. ko što rečeno je i nas izvede otud da bi nas doveo i dao nam zemlju koju obreće praočima našim:

**מְצֹות כִּי לֹא חַמֵּין כִּי גָּרְשׁוּ
מִמְּצָרִים וְלֹא יָכֻלוּ לְהַתְּמִיקָה וְגַם
צְדָה לֹא עָשׂוּ לְהַמָּ:**

מְרוֹר זה שֶׁאנוּ אֲכָלִים עַל
שְׁפִירָיו הַמְּצָרִים אֶת חֵי אֲבוֹתֵינוּ
בְּמִצְרִים שֶׁנְאָמַר וַיָּמַר אֱתָה
חֵיָהּ בַּעֲזָרָה קָשָׁה בְּחוֹטָר
וּבְלַבְגִּים וּבְכָל עֲזָרָה בְּשָׁדָה
אֶת כָּל עֲזָרָתֶם אֲשֶׁר עָבָדוּ
בְּהַמְּפָרָךְ:

בְּכָל דָּזֵר וְדָזֵר חִיב אָדָם
לְרֹאֹת אֶת עָצָמוֹ בְּאָלוֹ
הַוְאִ יֵצֵא מִמְּצָרִים שֶׁנְאָמַר וְהַגְּדָת
לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לְאָמַר בַּעֲבוֹר
זה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצָאתִי מִמְּצָרִים.
לֹא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בְּלֹכֶד גָּאֵל הַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא אֶלָּא אֲפִי אוֹתָנוּ גָּאֵל
עַמָּהֶם. שֶׁנְאָמַר וְאוֹתָנוּ הַזָּכִיא
מִשְׁם לְמַצֵּן הַבָּיא אֲתָנוּ לְהַתָּה
לְנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לְאֲבוֹתֵינוּ:

Ovde se maces pokrije, podiže se pehar i kaže:

stoga nam je dužnost zahvaliti hvaliti veličati uzdizati poštovati blagosloviti uzvišavati i slaviti onoga koji učini praočima našim i nama sva čuda ova. izvede nas iz ropstva u slobodu. iz tuge u radost. i iz žalosti u praznik. iz tame u svetlost veliku. iz sužanjstva u spas. i recimo pred njim pesmu novu haleluja:

Spusti se pehar

haleluja da hvalimo mi sluge gospoda da hvalimo ime gospoda: biće ime gospoda blagosloveno od sada pa do večnosti: od istoka sunca do zalaska njegovog hvaljeno neka je ime gospoda: nad svim narodom gospodu na nebesima slava njegova: ko je kao gospod bog naš koji se uzvisuje da vlada: a koji se unizuje da gleda nebo i zemlju: iz prašine uz-

לְפִיבָּךְ אֲנַחֲנוּ חִיבִּים לְהִזְרוֹת
לְרוֹמָם לְנַדֵּר לְבָרֶךְ לְעַלְהָ וּלְקָלִים
לְמַיִּשְׁעָשָׂה לְאֶבֶוֹתֵינוּ וְלֹן אֶת בָּלְ
הַגְּסִים הָאָלוֹ. הַזְּצִיאָנוּ מַעֲבָדוֹת
לְחִרּוֹתָ. מִגּוֹן לְשִׁמְחָה. וּמַאֲכָל
לְיוֹם טוֹב. וּמַאֲפָלָה לְאוֹר גָּדוֹלָ.
וּמַשְׁעָבָוד לְגָאָלָה. וּנְאָמָר לְפָנָיו:
שִׁירָה תְּרַדְּשָׂה הַלְלוּיָה:

הַלְלוּיָה הַלְלוּ עֲבָדִי יְיָ
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹךְ מַעֲטָה וְעַד
עוֹלָם: מִטְוָרָה שְׁמַשׁ עַד מְבוֹאָ
מִתְהַלֵּל שֵׁם יְיָ: רַם עַל בָּל גּוֹיִם יְיָ
עַל הַשָּׁמַיִם כְּבָודָ: מֵי כִּי אַלְדִּינָ
הַטְּגִבִּיהִי לְשִׁבָּת: הַמְשִׁפְיָרִילְרָאוֹת
בְּשִׁמְטִים וּבְאָרִין: מְקִימִי מַעֲפָר דָּל
מַאֲשָׁפָת יָרִים אֲבִוָּן: לְחוֹשְׁבֵי עַם

diže oskudnog iz nečisti podići će bednog: da bi ga posadio sa kneževima naroda svojeg: naseliće opustelu kuću obradovacé majku sinovima haleluja:

pri izlasku izraelja iz misira doma jaakovljevog iz naroda stranog. beše judeja sestinja gospodova a izrailj vladavina njegova: more vide i razbežaće se jordan će ustuknuti: bregovi su igrali kao jarci a brežuljci kao jaganjci: šta je more tebi da bežiš jordane da uzmičeš bregovi da igrate kao jarci a brežuljci kao jaganjci: drhti zemljo pred gospodom pred bogom jakovljevim: koji pretvara stenu u jezero vode a kremen u izvor vode:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta koji si nas oslobodio i praoce naše

**נְדִיבִים אֵם נְדִיבִי עַמּוֹ: מָשִׁיבִי
עֲקָרֶת הַבַּיִת אֵם חֲבִינִים שְׁפָחָה
הַלְּלִיָּה:**

**בְּצִאָת יִשְׂרָאֵל מִפְּצָרִים בֵּית
יְהוָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִפְּשָׁלֹתָיו:
הַנִּים רָאָה וַיַּנִּס הַיְּהוּדִין יָפַב לְאַחֲרָה:
הַחֲרִים רְקָדוּ בְּאַיִלִים גְּבֻעוֹת בְּבָנִי
צָאן: מַה לְּזַה תִּנְס כִּי תַּנְס הַיְּהוּדִין
תַּסְבֵּב לְאַחֲרָה הַחֲרִים תְּרַקְדוּ
בְּאַיִלִים גְּבֻעוֹת בְּבָנִי צָאן: מַלְפִּנִי
אַדְרוֹן חֹוֵל אַרְצִים מַלְפִּנִי אֱלֹהָה יְעַקְבָּה:
הַחֲפָכִי הַצִּיר אַגְם מִים חַלְמִישׁ
לְמַעַיט פִּים:**

**בְּרִיךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם אֲשֶׁר גָּאַלְנוּ**

oslobodio iz misira i doveo nas do ove noći da u njoj jedemo nekvašeni hleb i gorko. da gospode bože naš i bože otaca naših stićemo do praznovanja i običaja drugih koji nam dolaze u miru u susret radosni u zgraditi grada tvojega i bićemo srečni radom tvojim. i jećemo tamo od žrtava i od pashalnih žrtava čija će krv stići na zid oltara tvojega željno. i zahvalićemo ti pesmom novom o našem spasenju i oslobođenju duša naših: blagosloven ti gospode što spase izrailja:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta stvoritelju plodova loze:

Pri izgovaranju ovog blagoslova treba se osloniti na levu stranu i piti drugi pehar vina.

Pre jela, pri pranju ruku, kaže se sledeći blagoslov:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta koji si nas posvetio zakonima svo-

**וְגַאֲלָת אֱבֹוֹתֵינוּ מִמְצָרִים וְהִגְיַעַנוּ
הַלְּיִלָּה תָּבוֹא לְאֶכְלָל בּוֹ מִצָּחָה וּמִרְוֹזָה.
כַּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֱבֹוֹתֵינוּ יִגְיַעַנוּ
לִמְזֹעֲדִים וּלְרִגְלִים אֶחָדִים הַבָּאִים
לְקַרְאָתֵנוּ לְשָׁלוֹם שְׁמָחִים בְּבָנֵינוּ
עִירָּךְ וּשְׁשִׁים בְּעִבּוֹדָתְךָ. וּנְאֶכְלָל
שְׁם מִן הַזְּבָחִים וּמִן הַפְּסָחִים
אֲשֶׁר יִגְיַע דָּמָם עַל קִיר מִזְבְּחָךְ
לְרְצֹן. וּנְדָחַ לְךָ שִׁיר חֶדֶש עַל
גָּאָלָתֵנוּ וְעַל פְּרוֹת נְפָשֵׁנוּ בְּרוֹךְ
אַתָּה יְיָ גַּאֲלָת יִשְׂרָאֵל:**

**בְּרוֹךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוֹרָא פָּרִי הַגְּפָנִים:**

**בְּרוֹךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קָרְדָּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתֵינוּ וְצָנָנוּ עַל**

jim i naredio nam
pranje ruku:

Domaćin uzima gornji maces
iz činije i pre nego što odlomi komad, kaže:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta koji izvlačiš hleb iz zemlje:

Domaćin uzima srednji maces i pre nego što odlomi komad, kaže:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta koji si nas posvetio zakonima svojim i naredio nam da jedemo maces:

Domaćin odlomi od gornjeg i središnjeg macea po komad, oslonjen na levu stranu pojede ih i zatim svima oko stola daje po komad koji jedu, takođe oslonjeni na levu stranu.

Domaćin uzima komad gorce trave i umoči u *haroset* i kaže:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta koji si nas posvetio zakonima svojim i naredio da jedemo gorko.

Domaćin, pošto je poeo gorku travu, daje pomalo svima oko stola koji ponavljaju blagoslov.

נְטִילַת יָדִים:

ברוך אתה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
הַמְּפֹזִיצִיא לְחַם מִן הָאָרֶץ:

ברוך אתה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אשר קדשנו במצוותיו וצונו על
אכילת מצה:

ברוך אתה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אשר קדשנו במצוותיו וצונו על
אכילת טרור:

Zatim domaćin odlomi dva komada od donjeg macesa, između njih stavi gorku travu i kaže:

u spomen hrama prema hilelu. tako činjaše hilel. u vreme dok se uzdizao hram spojio bi maces i gorko i jeo zajedno da bi odražao što rečeno je maces i gorko ještete:

Pošto je jeo svakome dajeisto, svi izgovaraju isti spomen. Zatim, domaćin pojede komad afikomana i pruža po komad svakome za stolom. Uspe se i treći pehar vina. Ako molitvu mole 13 odraslih osoba, odavde započinju:

domaćin: gospodo moja blagoslovimo:

ostali: neka bude blagosloveno ime gospoda od sada pa doveka:

domaćin: blagoslovimo što jedosmo od onog što je njegovo:

ostali: blagosloveno što jedemo od onog što je njegovo i dobrota njegova od koje živimo:

domaćin: blagosloveno što jedosmo od onog što je njegovo

**יבָר לְמִקְדֵשׁ בַּהֲלֵל. כִּי עָשָׂה
הַלֵּל. בָּזְמִינְשְׁבִית הַמִּקְדֵשׁ
הִיה קִים חַיָּה כֹּוֹךְ מִצְחָה וּמְרוֹרָה
וְאֹכֶל בִּיחֶד לְקִים מַה שָׁנָאָמָר עַל
מִצּוֹת וּמְרוֹרִים יַאֲכִלוּהוּ:**

רבותי נברך:

יהי שם יי' מברך מעתה ועד עולם:

נברך שאכלנו משלו:

ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו:

ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו:

i dobrota njegova
od koje živimo:
blagosloven on i bla-
gosloveno ime njego-
vo:

Ako su prisutni samo jedan ili dva muškarca, kažu:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta što hraniš svet sav dobrotom svojom dobronamernošću milošću i saosećanjem on daje hleba svakom mesu što je na svetu milošću njegovom. i dobroti njegovoj velikoj uvek će nam dostajati i neće nam nedostajati hrane nikad i zanavek. jer ime je njegovo veliko. jer on je bog hrani i podržava i blagonaklon je za sve i pripremio je hrani narodu svome kojeg je stvorio: blagosloven ti gospode što hraniš sve:

hvala ti gospode bože naš što si zaveštao praočima našim zemlju željenu dobru i široku i na tome što si

ברוך הוא וברוך שמו

ברוך אתה ייְהוָה מלך
העולם בזאת תחונן את העולם
בכל טובך בבחון בחסר וברחמים
הוא נתן לך לכל בישר כי
לעולם חסדו. ובטובו הגדול תמיד
לא חסר לך ואל יחסר לך מזון
לעולם ועד. בעבור שמו הגדול.
כי הוא אל זו ומפרנס לבך
ומטיב לבך ו邏ין מזון לך
בריותיו אשר ברא: ברוך אתה ייְהוָה
בזאת הפל:

נוריה לך ייְהוָה על שהנהלת לאבותינו ארץ חמדה
טובה ורחה ועל שהוציאתנו ייְהוָה מאין מארים
ופדריתנו מבית עברים ועל בריתך שהתחמת בברני
ועל תורהך שלפראתנו ועל חוקך שהודעתנו ועל חיים

izveo nas gospode bože naš iz zemlje misirske i izbavio nas iz kuće ropstva i na savetu tvojemu što si ga obeležio na mesu našemu i na tori tvojoj kojoj si nas naučio i na zakonima tvojim što si ih nam objavio i na životu milosti i pravednosti što si nam podario i na jelu kojim hraniš i snabdevaš nas uvek svakoga dana u svako vreme svakoga časa:

i na svemu gospode bože naš zahvaljujemo tebi i blagosiljamo te blagosiljače se ime tvoje ustima svega živoga uvek i doveka: ko što pisano je i jeo si i najeo se i blagoslovio gospoda boga svojega na zemlji dobroj što ti je dade. blagosloven ti gospode za zemlju i za hranu:

smiluj se gospode bože naš izrailju narodu svojemu i jerusalimu

הן ותסר שחוּגנְתָנוּ ועַל אֲכִילַת מֵזֶן שָׁאַתָּה זוּ וּמְפַרְגָּס
אוֹתָנוּ תָּמִיד בְּכָל־יּוֹם וּבְכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה:

על חפל יי' אל-ה'ינוּ אֲנַחֲנָנוּ מַוְדִים לְךָ וּמַבְרִיכִים אֶתךָ
וַתִּקְרֹד שְׁמַךְ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וְעַד: כְּכֹתוּב
וְאַכְלָתָ וְשְׁבָעָתָ וְכְרֻבָּתָ אֶתְתֵּי אַל-ה'יךְ עַל־הָאָרֶץ
הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לְךָ. קָרוּךְ אַתָּה יי' עַל הָאָרֶץ
ונעל הַמְזֹון:

רְחִמָּה יי' אַל-ה'ינוּ עַל־יִשְׂרָאֵל עַמְךָ וּעַל יְרוּשָׁלָם עִירְךָ
וּעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן קְבוּדךָ וּעַל מֶלֶכְתָּ בֵּית דָוִד מִשְׁוִיחָךְ
וּעַל הַבָּיּוֹת הַדָּרְלָן וְהַקְרֹבֶשׁ שְׁגַגְתָּא שְׁמַךְ עַלְיוֹן:

gradu svojemu i sionu
staništu svetinje tvoje
i kraljevstvu doma
davidovog mesije
tvojega i domu veli-
kome i svetome na
kome se čita tvoje
ime: bože naš oče naš
napasaj nas hrani nas
održavaj nas i pod-
ržavaj nas teši nas i
reši nas gospode bože
naš brzo od svih ne-
volja naših i nemoj
nas primoravati go-
spode bože naš da za-
visimo od darova
onih što su od krvi i
mesa i od zajmova
njihovih već od ruke
tvoje što je puna
otvorena i široka i
sveta i što nas neće
postideti i neće nas
posramiti zauvek i
doveka:

Ako je praznično veče palo u
subotu uveče kaže se i ovo:

zadovolji i osnaži nas
gospode bože naš na-
redbama tvojim i na-
redbom dana sedmo-
ga šabatom velikim i
svetim ovim jer dan je
ovaj velik i svet pred
tobom predahnimo u

אלֹהֵינוּ אֲבָנָנוּ רְעָנָנוּ זָגָנוּ פְּרִגְנָנוּ וּכְלַפְלָנוּ וּהַרְיוֹחָנוּ
וּהַרְוחָלָנוּ יְיָ אֶלְהֵינוּ מְהֻרָה קָבֵל אֲרוֹתָנוּ וְנָא אַלְ-
פָּצַרְיכָנוּ יְיָ אֶלְהֵינוּ לֹא לִרְיִ מְתָנָת בָּשָׂר וּדְם וְלֹא
לִידִ הַלְּוָאָתָם כִּי אָמַ לִזְרַךְ הַמְּלָאָה דְּפָתָחָה הַקְּדוֹשָׁה
וּהַרְחָבָה שֶׁלֹּא נְבוֹשׁ וְלֹא נְקַרְבָּם לְעוֹלָם וְעַד:

רְצָחָה וְהַחְלִילָנָג יְיָ אֶלְהֵינוּ בְּמַצּוֹתִיךְ
וּבְמַצּוֹת יּוֹם הַשְׁבִיעִי הַשְׁבָתָה הַגָּדוֹלָה
וּהַקְדוֹשָׁה הַזָּהָה בַּיּוֹם זֶה גָדוֹלָה וְקָדוֹשָׁה
הִיא לְפָנֶיךָ לְשָׁבַת־בָּזָן וְלִנְוָחָבָז בְּאַחֲבָה
בְּמַטִּיןָתָךְ רְצָצָנָךְ בְּרְצָצָנָךְ חַנִּיתָךְ יְיָ

njemu i odmorimo se u njemu sa ljubavlju po naređenju volje tvoje. dozvoli nam gospode bože naš da ne bude nevolje i tuge i uzdaha u dan odmora našega i pokaži nam gospode bože naš sa utehom sion grad tvoj i građenje jerusalima svetoga grada tvojega jer ti si gospodar spasa i gospodar utehe:

bože naš i bože otaca naših neka se uspne i dođe i stigne i pokaže i poželi i objavi i odbere i spomene sećanje naše i izbor naš i spomen otaca naših. i spomen na mesiju sina davidovog sluge tvojega. i spomen na jerusalim sveti grad tvoj i spomen na sav narod tvoj dom izraeljev pred tobom za izbavljenje za dobro za milost za pravičnost za saosećanje za život i za mir u dan ovaj praznika macesa. spomeni nas gospode

אֱלֹהִינוּ שֶׁלֹּא תֵה צְרָה יִנּוֹן וְאֲנַחָה
בַּיּוֹם מִנוּחָתֵנוּ וְהַרְאָנוּ יְיָ אֱלֹהִינוּ
בְּגִחְמָת צִיּוֹן עִירָךְ וּבְכָנִין יְרוּשָׁלָם עִיר
קָדוֹשׁ בַּי אֲתָה הוּא בַּעַל הַיְשׁוּעָה
וַبַּעַל הַגִּחְמָות :

אלֹהִינוּ וְאֱלֹהִי אֲבוֹתֵינוּ יָעַלְהָ וַיְבָא יִנְיָעָ וַיְרָא וַיַּרְא
וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקַד וַיִּזְכַּר וַיִּרְגַּנְגֵן וַיִּפְקַדְנוּ וַיִּזְכַּרְנוּ אֲבוֹתֵינוּ.
וַיִּזְכַּרְנוּ מִשֵּׁיחָ בֶּן דָּוֹר עֲבָדָה. וַיִּזְכַּרְנוּ יְרוּשָׁלָם עִיר
קָדוֹשׁ וַיִּזְכַּרְנוּ קָלְעָמָךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנָיךְ לְפִלְמָה
לְטוּבָה לְחֻנָּה וְלִחְסָרָה וְלִדְחָמִים לְחַיִּים וְלִשְׁלָום קְיוּם תְּגִמְפָצֹת הַזֹּהֵר. זִכְרָנוּ יְיָ אֱלֹהִינוּ בּוֹ לְטוּבָה. וַיִּפְקַדְנוּ בּוֹ
לְבָרָכה. וַיִּשְׁעִינָנוּ בּוֹ לְחַיִּים. וּבָרָבָר יִשְׁעָה וּרְחָמִים
חוּם וְחָנָנוּ וְרָחָם עָלֵינוּ וַחֲשִׁיעָנוּ בַּיְאֵלִיק עִינָנוּ בַּיְ
אַל תִּגְעַנְיֵן וְרָחָם אֲתָה:

bože naš u njemu sa dobrim. i odaberi nas u njemu za blagoslov i spasi nas za život. i rečju izbavljenja i milosti sažali se na nas i smiluj nam se i smilostivi se nama i izbavi nas jer na tebi su oči naše jer ti si bog saosećajan i milostiv:

i izgradi jerusalim grad sveti brzo za dana naših: blagosloven ti gospode koji gradiš jerusalim milošcu svojom amin:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta bože otaca naših kralju naš svemo-gući naš stvoritelju naš spasitelju naš začetniče naš svetitelju naš sveče jaakovljev pastiru naš pastiru izrailja kralju dobri i koji činiš dobro s丈mu koji si svakoga dana činio i koji činiš i koji ćeš činiti dobro nama: on se bavio nama on se bavi nama on će se baviti nama

**וּבְנָה יְרוֹשָׁלָם עִיר הַקָּדָשׁ בְּמִדְרָחָה
בִּימֵינוּ בָּרוּךְ אֱתָה ייְהוָה בָּנוּה בְּרָחוּמָיו
יְרוֹשָׁלָם אָמֵן:**

ברוך אתה ייְהוָה מלך העולם דאל אבינו טלכני אדירני בוראנו נאלנו יוצרנו קרוישנו קירוש יעקב רועינו רועה ישראאל הפלך הטוב והטהטיב לל שבל ליום ויום הוא השיב היה מטיב היה ישב לנו: הוא ומלאנו הוא גומלנו הוא יומלנו לעוד לחן לחסר ולרתוכים ולروح הצלה והצלחה ברכה וישעה נחמה פרנסה וככללה ורתוכים ותומים ושלום וכלי טוב. ומכל טוב אל יחרפנו: הרחמן הוא ימלוך עליינו לעולם ואחר: הרחמן הוא ישפבב לדיד דורים ויתפרק בנו לנצח נצחinos ויתתדר בנו לעוד ולעולם עליומים: הרחמן הוא יפרגנסנו בקבור: הרחמן הוא ישבור אלנו מעל צו ארנו והוא יוליבנו קוממיות לארכנו: הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרכבה בכבודה והעל שלחן זה שאכלנו עליו: הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הגביא זכור לעטוב ויחשדר לנו בשורות טובות ישועות ונחמות: הרחמן

zauvek za milost za pravičnost i za saosećanje i za olakšanje spasenje i uspeh blagoslov i izbavljenje utehu održavanje i podršku i saosećanje i život i mir i sve dobro i što nam od svega dobroga zauvek neće nedostajati: milostiv je on kraljevaće nad nama zauvek i večno: milostiv je on blagosloven neka je na nebū i na zemlji: milostiv je on hvaljen biće s kolena na koleno i biće nam slavljen za večnosti večne i hvaliće se nama zauvek i večno: milostiv je on održaće nas u poštovanju: milostiv je on rastociće jarmove sa vratova naših i uspravne odvešće nas u zemlju našu: milostivi poslaće nam blagoslov mnogi u kuću ovu i na sto ovaj za kojim smo jeli: milostivi poslaće proroka elijahua po dobru zapamćenog i neka nas on ozari dobrim ve-

הוּא יברך אֶת (אבי מורי) בַּעַל הַבָּיִת הַזֶּה וְאֶת (אמו מורתني) בַּעַלְתְּ הַבָּיִת הַזֶּה. אֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זָרָעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לְהָמָן אֹתוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לְנוּ בַּמּו שְׁנַתְּפָרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֶבְרָהָם וַיַּחַק וַיַּעֲקֹב בְּפָלָל כָּל כֵּן יָבֹרֶךְ אֹתוֹתָנוּ קָלָנוּ וְחַד בְּקָרְבָּה שְׁלָמָה
ונאמר אמן:

stima spasenja i ute-
he: milostivi blago-
sloviće (oca mog uči-
telja mog) domaćina
kuće ove i (majku
moju učiteljicu moju)
domaćicu kuće ove.
njih i dom njihov i se-
me njihovo i sve nji-
hovo nas i sve što je
naše k'o što blagoslo-
veni behu praoči naši
avraham jichak i jaa-
kov. svim i sasvim i
svakako blagosloviće
sve nas zajedno bla-
goslovom svim a mi
ćemo reći amen:

na nebesima nek njih
a i nas nauče prizna-
nju što biće čuvar mi-
ra i što će učiniti bla-
goslov od gospoda i
pravičnost od boga
izbavitelja našega. i
načinićemo razume-
vanje dobro i dopaš-
ćemo se bogu i cove-
ku:

Samo u subotu se kaže:

milostiv je on podari-
će nam dan što sav je
šabat i odmor za život
večni.

בָּמֹר֔ו יְהִי־עַל־יְהֻדָּם וְעַל־יְנֵי זֶבַח שְׁתָהָא לְמִשְׁמָרָת
שְׁלָוָם וְנִשְׁא בְּרָכָה מִתְּא יְיָ וְצְדָקָה מִאֱלֹהִי יִשְׁעָנוּ.
וּמְצָא חָן וְשָׁכָל טֹוב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאֶרְםָ:

חרחון זה יונח לנו يوم ששבת ומנוחה לימי השלחמים:

הָרְחַמֵּן הוּא יְנִיחַלְנוּ יוֹם שְׁבָלוּ טֹוב:

milostiv je on. podariće nam dan što je sav dobar:

dan što sav je dug u kojem pravednici sede a krune su njihove na glavama njihovim i blaguju u sjaju prisustva božjeg:

milostiv je on učiniće nas dostoјnjim za dane mesije i život sveta što dolazi: onaj koji veliča pobeđe kralja svojega i čini pravdu mesiji svojemu davdu i semenu njegovom do večnosti: čini mir u nebesima svojim činiće mir nama i svem izrailju i recite amen:

pozajte ime gospoda svetost njegovu jer ne oskudevaju oni koji poznavaju njega mlađi lavovi muče se i gladuju a oni što ime gospoda traže neće oskudevati u svemu dobrome: hvalite gospoda jer je dobar jer večna je pravda nje-

זה שבלו ארוך יום אֲשֶׁר יְמִינֵינוּ וְעַפְרוֹתֵינוּ גָּדוֹלָה וְגָדוֹלָה פָּאֵן הַשְׁכִּינָה:

הָרְחַמֵּן הוּא יְזַכֵּנוּ לִימֹת הַמְּשִׁיחָה
וְלִתְיִהְעֶזְלֶם הַבָּא: מְגַדֵּל יְשֻׁעָה
מֶלֶבֶז וְעַשָּׂה חַסְדָּךְ מֶשְׁיחָה לְדוֹד
וְלִזְרָעָו עַד עַזְלֶם: עַשָּׂה שְׁלוֹם
בְּמִרְוּמֵינוּ הוּא יְעַשֵּׂה שְׁלוֹם עַלְינוּ
וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְיוּ אָמַן:

יראו אֶת־יְהֹוָשִׁיו קִידְ־אַיִן
מחסור לִיכְאֵיו קְפִירִים רְשֵׁי
ורצעבו ודרשי יי' לא יְחִסְרוּ כָּל־
טֹוב: הַזָּדוֹ לִי בִּיטֹּוב בַּי לְעוֹלָם
מְסֹדוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֵיכֶךָ וּמְשַׁבֵּיעַ
לְכָל־חַי רְצֹן: בְּרוֹךְ הַגָּבָר אֲשֶׁר
יַבְטַח בֵּין וְהַיָּה יי' מַבְטָחוֹ: נָעַר

gova: rastvori ruke svoje i namiri sve živo s voljom: blagosloven je muž koji će se uzdati u gospoda i što je uzdanik gospodnji: mlad bejah i ostareh a ne videh pravednika ostavljenoga a seme njegovo kako hleba ište: narodu svojemu gospod snagu daje daće gospod blagoslov narodu svojemu u miru:

blagosloven ti gospode bože naš kralju sveta stvoritelju poldova loze:

Naslanja se na levu stranu i piće treći pehar vina:

izlij gnev svoj na narode koji te ne znaju i na kraljevstva što ime twoje ne prizivaju: jer uništili su jačkova a staništa njegova razorili i jastost i bes svoj izlij na njih srdžba twoja neka ih stigne: proganjaj ih u srdžbi istrebi ih pod imenom gospodnjim:

הִנֵּתִי גַם זָקַנְתִּי וְלֹא רְאִיתִי צָדִיק
גַּעֲזָב וְזָרָעָו מְבָקֵשׁ לְחַמּוֹ: יְיָ עֹז
לְעַמּוֹ יְתַזֵּחַ יְכַנְּךָ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:
בָּרוּךְ אָפָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם בּוֹרָא קָרֵי נָגָפָן:

בָּרוּךְ אָפָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוֹרָא פָּרֵי חַנְפָּן:

שְׁפָךְ חַמְתָּךְ אֱלֹהִים אֲשֶׁר
אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לְאַזְכָּרָא: כִּי אָכְלָ
אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־גַּנוֹהוּ הַשְׁמָתוֹ: שְׁפָךְ
עַלְיכֶם וְעַמְךָ וְחַרְזֵן אֲפָךְ יִשְׁגַּם:
תִּרְדַּף בְּאָפִי וְתִשְׂמִידָם מִתְחַת
שְׁמֵי יְיָ:

Sipa se četvrti pehar vina i nastavlja se sa psalmima i pesmama:

ne nama gospode ne
nama već imenu tvo-
jemu daj slave zbog
pravičnosti tvoje i is-
titutnosti tvoje: zašto
da narodi govore a
gde je bog njihov: a
bog naš je na nebesi-
ma sve što poželi uči-
ni: idoli njihovi od
srebra i zlata rukom
čoveka su načinjeni:
usta imaju ali neće
govoriti oči imaju ali
videti neće: uši imaju
ali neće čuti nos ima-
ju ali mirisati neće:
ruke imaju ali neće
dirati noge imaju ali
hodati neće. grlima
svojim neće se oglasi-
ti: kao oni biće svi što
ih načiniše i svi što u
njih veruju: izrailju
veruj u gospoda po-
moć vam je i štit vam
je on: dom aaronov
verovaše u gospoda
pomoć vam je i štit
vam je on: bojte se
gospoda verujte u go-
spoda pomoć vam je i
štít vam je on:

לא לך כי לא לך כי לשאך תן קבוע על חסידך על
אמתך: לך יאמרו תנאים אתה נא אלתיהם: נאלתינו
בשימים כל אשר הופיע עשו: עצביהם קקף זהב
מעשה ידיו ארטם: פה להם ולא דרבנו עיניהם להם ולא
יראו: אונם להם ולא שמעו אתי להם ולא וריהם:
יריהם ולא ימשין רגיליםם ולא ויהלכו לאין־נשׁ
בגורנים: קמום והוא עשייהם כל אשר־בטח קהם:
ישראל בטח כי עזם ומגנם הוא: בית אהרן בטח
כי עזם ומגנם הוא: יראי כי בטח כי עזם
ומגנם הוא:

spomenuće nas gospod i blagosloviće dom izrailja blagosloviće dom aaronov. blagosloviće one što se boje gospoda male sa velikim: umnožiće gospod vas vas i sinove vaše: blagosloveni vi u gospodu stvoritelju neba i zemlje: nebesa su nebo u gospoda a zemlju dade čovjeku. mrtvi ne uznose gospoda i neće svi sići u grob: a mi blagoslovimo gospoda od sada do večnosti haleluja:

drago mi bi što čuće gospod glas moj molitveni: jer prignu uho svoje k meni i za dana mojih prizivaću: okruže li me užad smrti i granice pakla snađu li me nevolje i tuga jaka: i ime gospoda zazvaću molim te gospode izbavi dušu moju: milosrdan je gospod i pravičan i milostiv je bog naš: čuva proste gospod sirotovah i usliši me: dušo moja vrati se mi-

י' זכרנו וברך יברך את בית-ישראל יברך את-יבית
אברהן. יברך יראי יי' הקדושים עמי-קדשים: יסף יי'
עליכם עלייכם ועל-בניכם: ברוכים אתפם לוי עשה
שמות וארץ: השפטים שמים לוי והארץ נתן לבני
אברהם. לא הפטים יהלומיה ולא בלירוי רומה:
ואנחנו נברך יה מעטה וער-עולם הלויה:

אהבתנו פירושם יי' אתי-קולי תחנינו: פירחה אונז
לי ובמי אקרה: אפקני חכליות ומזרי שאול
מצאוני ארה ונונ אמא: ובשמי יי' אקרה אנא יי'
מלטה נפשי: תנין יי' וצדיק ואלדי מرحם: שמר
פתחאים יי' דלאו ולוי יהושע: שובי נפשי למנוחתי
בירני גמל עלייכי: כי חלאת נפשי מעת אתי-ענמי מז'
דמעה אתי-רגלי מדרמי: אהלהך לפני יי' בראצות
התיים האמני פירבר אני עני מאר: אני
אמרתי בחרפי בל-הארם פזב:

ru svojemu jer gospod me je razrešio:
jer spasao si dušu moju od smrti oko moje
od suza nogu moju od spoticanja: lutaću pred gospodom po zemljama života verovah kad rekoh sirotovah mnogo: govorah u smetnji svojoj svaki je čovek laža:

šta ču vratiti gospodu za sva dobra što mi učini: čašu spasenja uzeću i ime gospodnje pozvaću: zavet svoj gospodu platiću pred svim narodom njegovim: skupa je u očima gospoda smrt pravednika njegovih: molim te gospode jer ja sam sluga tvoj ja sam sluga tvoj sin sluškinje tvoje raskovao si okove moje: tebi prineću žrtvu zahvalnu i ime gospoda za zvaću: zavet gospodu platiću pred svim narodom njegovim: u dvoru doma gospodnjeg usred tebe jerusalime haleluja:

מהיאשיב לי בלבתנמיהורי עלי: כוסizioniות אשא
ובשם יי אקרא: נדרי לי אשלם גנדהעא לכליעמו:
יקר בעני יי המותה לחסידיו: אני יי פידאני עברך
אני עבדך בנאמתך פתרת למוקרי: לך אופח זבח
תורה ובשם יי אקרא: נדרי לי אשלם גנדהעא
לכליעמו: בחזרות בית יי בתוכבי וירושלם
הלויה:

uznosite gospoda na-
rodi svi slavite ga sva
plemena: jer jaka je
nama milost njegova
a istina gospoda je ve-
čita haleluja:

zahvalite gospodu jer
je dobar
jer večna je milost
njegova:
nek rekne izrailj
da večna je milost
njegova:
nek rekne dom
aaronov
da večna je milost
njegova:
nek reknu što se boje
gospoda
da večna je milost
njegova:

iz teskobe nazvah go-
spoda i odgovori mi
gospod iz širine: sam-
nom je gospod ne bo-
jim se šta će mi činiti
čovek: gospod mi je u
pomoći a ja ču gledati
neprijatelje svoje: bo-
lje je pouzdati se u go-
spoda nego li osloniti
se na čoveka: bolje je
pouzdati se u gospo-
da nego li osloniti se

הלו אתי בְּלִינוּם שְׁבָחוּוּ בְּלִיהָאַמִּים: כִּי נִכְרֵת
עַלְנוּ חֲסֹדוּ וְאֶמְתִּינִי לְעוֹלָם הַלְלוּה:

הַזְׂהֻדָּו לְיִכְרִיטֹזְבָּ כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
יָאמְרוּנָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
יָאמְרוּנָא בֵּית־אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
יָאמְרוּנָא יְרָאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:

טְוַיְהַפְּאֵר קְרָאתִי וְהַעֲגִנִּי בְּמִרְחָב וְהַיְלָא אַירָא
מְהִיעְשָׂה לִי אַרְםָ: יְיָ לִי בְּעֹזֵרִי וְאֶגְיָ אַרְאָה בְּשָׁנָאֵי
טוֹב לְחָסּוֹת כִּי מְבָטָח בְּאַרְםָ: טֹוב לְחָסּוֹת כִּי
מְבָטָח בְּגַדְיוֹקִים: קְלָעוֹם סְבָבוֹנִי קְשָׁם יְיָ כִּי אַמְילָםָ:
סְבָבוֹנִי גְּסִיקְסָבָנוֹנִי קְשָׁם יְיָ כִּי אַמְילָםָ: סְבָבוֹנִי כְּרָבָרִים
דְּעָכִי בְּאָשׁ קְוַצִּים בְּשָׁם יְיָ כִּי אַמְילָםָ: דְּלָהָ רְהִיתָנִי
לְנַפְלָ וְיִ עֲזָרָנִי: עַזִּי זְמָרָת וְהַיְהִילִי לְיִשְׁעָה: קוֹל
רְגָה וְיִשְׁעָה בְּאַהֲלִי אֲדִיקִים יְמִין יְיָ עֲשָׂה תִּילָּ: יְמִין
יְיָ רְוַמְּה יְמִין יְיָ עֲשָׂה תִּילָּ: לְאִתְּמוֹת פְּרִיאָחוֹה
וְאַסְפָּר מְעָשָׂה וְהָ: יְסָפֵר יְקָרָעִי וְהַלְּקָוֹת לֹא נְתָגָנִי:
פְּתַחְרִילִי שְׁעִירִי־צָרָק אַבָּא־כָּם אָוֶרֶה וְהָ: זְהִידָשָׁעָר

לְיִצְחָק אֶלְעָזֶר בָּבָא: אָזֶר פִּי עֲגֹתָנִי וַתְּהִרְאֵל
לְיִשְׁעָה: אָזֶר אֶלְעָזֶר מִאֶסְתָּר הַבּוֹנִים הַיְתָה לְרָאשׁ
פָּנָה: אָמֵן מִאֶת יְיָ הַיְתָה וְאֶת הַיְאָנְקָלָת בְּעִינֵינוּ: מָאָה
וְהַיְיָמִים עָשָׂה יְיָ נְגִילָה וְנְשִׁמְחָה בָּבָא: ה

na velikodušne: svim me narodi opkoliše u ime gospoda pobediću ih: opkoliše me i optekoše u ime gospoda pobediću ih: opkoliše me kao pčele ugasnuše kao plam trnja u ime gospoda pobediću ih: gurnuše me da padnem a gospod mi pomože: snaga moja i pesma mi je gospod i biće mi gospod moj spasitelj: glas radosti i spasenja u okolu pravednika desnica gospoda čini snagu: desnica gospoda uznosti desnica gospoda čini snagu: neću umreti već biću i kazivaću dela gospodnja: udarajući me udario me je bog ali me smrti ne predade: otvoriše mi vratnice pakla ući na njih hvaliću boga: ovo su vratnice k bogu pravednici će ući na njih: zahvaliću ti što si mi odgovorio i što ćeš mi spasitelj biti: zahvaliću ti što si mi odgovorio i što ćeš mi spasi-

telj biti: kamen što graditelji odbaciše postade glava ugla: kamen što graditelji odbaciše postade glava ugla: od gospoda beše to i divno je u očima našim: od gospoda beše to i divno je u očima našim: dan ovaj načini bog radujmo se i veselimo se u njemu: dan ovaj načini bog radujmo se i veselimo se u njemu:

o gospode spasi nas
o gospode spasi nas
o gospode učini da
uspemo
o gospode učini da
uspemo

blagosloven što dolazi u ime gospoda blagoslovimo vas iz doma gospodnjeg: blagosloven što dolazi u ime gospoda blagoslovimo vas iz doma gospodnjeg: bog je gospod i obasjaće nas vežite žrtvu užetom za robove oltara: bog je gospod i obasjaće nas vežite žrtvu uže-

אָנָּא יְיָ הַשִּׁיעָה נָא:
אָנָּא יְיָ הַשִּׁיעָה נָא:
אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:
אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:

ברוך הקדש בשם יי' ברכנוكم מפitem יי': ריך אל יי'
ויאר לנו אקרזיתן בעבותים עיר-קרכנות הטעבה: אי
אלוי אהה ואודך אלדי ארווקה: אי דורו לוי ברי
טוב כי לעולם תקרו: הו

tom za robove oltara:
ti si bog moj tebe slavim
bože moj tebe uz-
nosim: ti si bog moj
tebe slavim bože moj
tebe uznosim: ti si
bog moj tebe slavim
bože moj tebe uzno-
sim hvalim gospoda
jer je dobar jer večna
je milost njegova:
hvalim gospoda jer je
dobar jer večna je mi-
lost njegova:

uznose tebe gospode
bože naš za sva dela
tvoja i pravičnost two-
ju pravednici što čine
po volji twojoj. i sav
narod twoj dom izrai-
ljev kličući zahvalji-
vače i blagosiljače i
posvećivače i slaviče i
opevače i uznesiće i
diviče se i posvećiva-
če i krunisače ime
twoje kralju naš zau-
vek. jer je dobro tebi
zahvaliti i imenu two-
jemu ugodno je peva-
ti. jer zauvek i večno
ti si bog:

כָּלְלָקָה יְ אַלְפָרִינָה עַל קֶלְ-מְעַשֵּׂיךְ וְחַטְיָרָךְ צְדִיקִים שָׁוֹלֵם רְצָוָה. וְכָל
עַמָּךְ כִּי תְּ יִשְׁעַל קְרֻבָּה יְדוֹ וַיַּקְרְבָּו וַיַּשְׁבַּתְוָי וַיַּקְאָרוָו וַיַּזְרְרוָו וַיַּזְרְעָמוּ
וַיַּעֲרִיצוּ וַיַּקְדִּישׁוּ וַיַּקְלִיבּוּ אַתְּ-שְׁמָךְ מֶלֶכְתָּה. כִּי לְךָ מָזָב
לְחוֹדֶות וְלְשָׁמָךְ גָּאהָ לְזֹופָר. כִּי פְּשָׁלָם וְעַד עַולְם אַתָּה אֵלֶּה:

הוֹדוּ לְיִהְרָטוֹב

הוֹדוּ לְאֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים

הוֹדוּ לְאֱלֹנִי הָאֱלֹהִים

לְעֶשֶׂה נְפָלָאות נְרִילּוֹת גְּבוּזִין

לְעֶשֶׂה הַשְׁמִים בְּתֻבּוֹנָה

לְרוֹקָעַ דְּאָרֶץ עַלְ-הַפְּנִים

לְעֶשֶׂה אֲוָרִים גְּדִילִים

אֶת הַשְׁמָשׁ לְמַמְשֵׁלָת כְּיוֹם

אֶת הַיְרִיחַ וְטַקְבִּים לְמַמְשֵׁלָות כְּלִילָה

לְמַכְהָ מַזְרִים בְּכֻבּוֹרִים

כִּי לְעוֹלָם חַקְדוֹ:

zahvalite bogu jer je
dobar

jer večna je njegova
pravičnost

zahvalite bogu nad
bogovima

jer večna je njegova
pravičnost

zahvalite gospodaru
nad gospodarima

jer večna je njegova
pravičnost

što sam načini čuda
velika

jer večna je njegova
pravičnost

što načini nebesa s
mudrošću

jer večna je njegova
pravičnost

što raširi zemlju nad
vodom

jer večna je njegova
pravičnost

što načini svetla veli-
ka

jer večna je njegova
pravičnost

sunce da vlada danju

jer večna je njegova
pravičnost

mesec i zvezde da no-
ću vladaju

jer večna je njegova
pravičnost

što udari misirce po

prvencima njihovim jer večna je njegova pravičnost što izbavi izrailj od njih	כִּי לְעוֹלָם תְּקֹדוֹ:	וַיֹּצֶא יִשְׂרָאֵל מִתּוּבָם
jer večna je njegova pravičnost šakom snažnom i ru- kom pruženom	כִּי לְעוֹלָם תְּקֹדוֹ:	כִּיר חֲזָקָה וּבָרוּעַ גְּטִיָּה
jer večna je njegova pravičnost što razdvoji crveno more	כִּי לְעוֹלָם תְּקֹדוֹ:	לְנֹזֶר יִסְׁטוֹף לְגַזְּרִים
jer večna je njegova pravičnost i provede izrailj kroz njega	כִּי לְעוֹלָם תְּקֹדוֹ:	וְכָעֵבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוּכוֹ
jer večna je njegova pravičnost i baci faraona i vojsku njegovu u crveno mo- re	כִּי לְעוֹלָם תְּקֹדוֹ:	וַיָּגַע פְּרָעָה וְחִילּוּ קִימְסִיטָּה
jer večna je njegova pravičnost što povede narod svoj u pustinju	כִּי לְעוֹלָם תְּקֹדוֹ:	לְמַולִּיךְ עַמּוֹ בְּמַדְבָּר
jer večna je njegova pravičnost što potuće kraljeve velike	כִּי לְעוֹלָם תְּקֹדוֹ:	לְמַפְּהָ מְלָכִים גָּדוֹלִים
jer večna je njegova pravičnost i što pobi kraljeve moćne	כִּי לְעוֹלָם תְּקֹדוֹ:	וַיָּהַלְגֵן מְלָכִים אֲדִירִים
jer večna je njegova pravičnost	כִּי לְעוֹלָם תְּקֹדוֹ:	

קְסִיחָן מֶלֶךְ הַאֲמֹרִי

sihona kralja amori-
ćanskog
jer večna je njegova
pravičnost
i oga kralja bašan-
skog
jer večna je njegova
pravičnost
i zemlju nam našu da-
de u nasledstvo
jer večna je njegova
pravičnost
nasledstvo izrailju
slugi svojemu
jer večna je njegova
pravičnost
što se u poniženju na-
šem setio nas
jer večna je njegova
pravičnost
i oslobodi nas nepri-
jatelja naših
jer večna je njegova
pravičnost
hleba daje mesu svem
jer večna je njegova
pravičnost
zahvalite bogu na ne-
besima
jer večna je njegova
pravičnost
duh sveg što je živo
neka blagoslovi ime
tvoje gospode bože
naš. dah sveg mesa
neka veliča i uzdiže
spomen tvoj kralju
naš zauvek. oduvek i

כִּי לְעוֹלָם חֶקְיוֹ:

וְלֹעֵג מֶלֶךְ הַכְּשִׁין

וְנַתֵּן אַרְצָם לְנַחֲלָה

נַחֲלָה לִיְשָׂרָאֵל עַכְבוֹ

כִּי לְעוֹלָם חֶקְיוֹ:

שְׁבָשְׁקָלַנוּ זָכַר לְנוּ

וַיִּפְרַקְנֵנוּ מַדְבִּין

נַתֵּן לְחַמֵּן לְכָלְכָל

הַוּדוּ לֹאַל הַשְּׁמִינִים

כִּי לְעוֹלָם חֶקְיוֹ:

**בְּשִׁמְתָּה בְּלִיתִי תִּבְרַךְ אָתָּה
בְּלִיבְשָׂר תִּפְאַר וַתְּרוּמָם זָכַרְךָ
מֶלֶכְנוּ תִּמְדֵד. מִזְחָעוֹלָם וְעַד-**

zauvek ti si bog. i sem tebe nema nam kralja izbavitelja i osloboditelja iskupitelja spasitelja da nas hrani i da se sažali na nas u svako vreme teskobe i nevolje. nema nam kralja do tebe: bože prvih i poslednjih. sudijo svih stvorenja gospodaru svih pokolenja koji si slavljen najviše koji si hvaljen što upravljaš svetom svojim pravedno i narodima svojim milostivo i gospode što nećeš trenuti i nećeš usnuti. što pomicaćeš uspavane i budiš usnule i što razgovoriš neme i što razvezuješ sputane što prihvataš poklekle. i što ispravljaš povijene. tebi i samo tebi mi zahvaljujemo. da su nam usta puna pesme kao more i jezik naš da poje kao mnoštvo talasa njegovih a usne naše hvale kao nebesa širine. a oči nam svetle ko sunce i kao mesec. a ruke nam raskriljene ko u orlo-

הָעוֹלָם אַתָּה אֱלֹהִים וְמַבְלָעֵרִיךְ אֵין
לְנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹרָח וּמַצִּיל
וּמַפְרִינָס וּמַרְחָם בְּכָלָעַת צְדָקָה
וְצְדָקָה. אֵין לְנוּ מֶלֶךְ אֲלֹהִים אַתָּה:
אֱלֹהִי חֶרְאָשָׁזִים וְחֶאָחָרוֹנִים. אֱלֹהָה
פָּלָ-בְּרִיּוֹת אַדוֹן כָּל-תוֹלְדוֹת
הַמְּהֻלָּל בָּרְבָּהָתְשָׁבָחוֹת הַמְּנַהָּג
עוֹלָמוֹ בְּחִסְפָּר וּבְרִיוֹתְיוֹ בְּרִחְמִים
וַיְיִ לְאַיִנָּוּ וְלְאַיִישָׁן. הַמְּעֹזֶר
יִשְׁגִּים וְהַמְּקִיעִין נְרָכִים וְהַמְּשִׁיחָה
אֲלָמִים וְהַמְּתִיר אַסְוִירִים וְהַסּוּמָּךְ
נוֹפְלִים. וְהַזּוֹקָף כְּפִיפִים. לְךָ לְבָדָךְ
אַנְחָנוּ מְזִידִים. אַלְוִ פִּינוּ מְלָא שִׁירָה
כְּבָים וְלְשׁוֹנָנוּ רָנָה בְּהַמּוֹן גָּלִיּוֹ
וְשִׁפְטוֹתֵינוּ שְׁבָח כְּמַרְחָבִי רְקִיעָה
וְעִינָנוּ מְאִירֹות בְּשִׁטְמָשׁ וּבְקִרְבָּה.
וְיִדְרִינוּ פְּרוֹשָׁות כְּגַשְׁרִי שְׁמָמִים.
וְרַגְלֵינוּ קָלוֹת כְּאַיְלוֹת: אֵין אַנְחָנוּ
מְסִפְיקִים לְהַזּוֹדֹת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהִי אֲבוֹתֵינוּ. וְלְבָרֶךְ אֶת-שְׁמָךְ
עַל-אַחֲת מְאַלְפָ אֲלָף אֲלָף אֲלָפִים
וּרְבִי רַבְבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבּוֹת
שְׁעָשִׂית עַמִּי אֲבוֹתֵינוּ וְעַמְנוּ:

va nebeskih a noge nam lake kao u gazele. nije nam dovoljno da zahvalimo tebi gospode bože naš i bože otaca naših. i blagosiljaćemo ime tvoje za jedno od hiljada i mnogih hiljada i desetina hiljada puta što si dobra činio ocima našim i narodu našemu: iz misira nas izbavi gospode bože naš i iz doma ropskoga nas otrgnu. u gladi bi nas nahranio. i obiljem nas održao. od mača si nas spasao i od kuge izlečio a od bolesti zlih i pravih si nas iscelio: do sada pomože nam tvoje milosrđe. i ne napusti nas pravičnost tvoja i nemoj nas odbaciti gospode bože naš zauvek. stoga delovi što sastavi ih u nama. i dah i duh što huknu u nozdrve naše i jezik što si nam stavio u usata naša. neka ti oni zahvale i blagoslove i hvale i veličaju i uz nose i neka se dive i

מִמְצָרִים גָּאַלְתָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבְּית
עֲבָדִים פָּרִיתָנוּ בְּרַעַב זָנָתָנוּ
וּבְשָׁבָע בְּלִבְלָתָנוּ מַחֲרֵב הַצָּלָתָנוּ
וּמַדְבֵּר מַלְטָתָנוּ וּמַחְלִים רְעִים
וּנְאָמָנים דְּלִיתָנוּ עַדְחָנָה עַזְרוֹנוּ
רְחַמְּמִיךְ וְלֹא עַזְבוּנוּ חֶסְדְּךָ וְאֶלְלָנָה
תִּטְשַׁנָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְגַנְצָה עַל־כֵּן
אָבָרִים שְׁפָלָגָת בָּנוּ וּרְוחָן וּנְשָׁמָה
שְׁנַפְּחָת בְּאַפְּנֵינוּ וּלְשׂוֹן אֲשֶׁר שְׁמָתָה
בְּפִינוּ הַזְּהָם יוֹדוֹ וַיְבָרְכוּ וַיְשַׁבְּחוּ
וַיְפָאָרוּ וַיְרֻמְמוּ וַיְעִירִיכּוּ וַיְקִידְישּׁוּ
וַיִּמְלִיכוּ אֶת־שְׁמָךְ מַלְכָנוּ בְּיַיְלָה
פֶּה לְדֹךְ יוֹדָה וּכְלִילְשׂוֹן לְדֹךְ תְּשַׁבָּע
וּכְלִיבָּרֶךְ לְדֹךְ תְּכָרְעָ וּכְלִיקּוֹמָה
לְפָנֵיךְ תְּשַׁתְּחֹווּהָ וּכְלִילְבָבָותָה
יַרְאָךְ וּכְלִיכָּרְבָּבָ וּכְלִיוֹתָה יַזְמְרוּ
לְשָׁמָךְ בְּדָבָר שְׁקָתוּב כָּל־
עַצְמוֹתִי תְּאַמְּרֵנָה יְיָ מֵי כְּמוֹךְ
מִצְאֵל עַנִּי מַחְזָק מִמְּנָנוּ וְעַנִּי וְאַבְיוֹן
מְגֻזְלָה. מֵי יַדְמָה־יַלְךְ וְמֵי יְשָׁוָה

neka posvećuju i kru-
nišu ime tvoje kralju
naš. jer svaka usta te-
bi zahvaljuju i svaki
jezik u tebe neka se
kune. i svako koleno
pred tobom neka
klekne i sve što je vi-
soko neka se pred to-
bom unizi. i svako
srce neka tebe oboža-
va i sve utrobe i bu-
brezi neka pevaju
imenu tvojemu. ko
reč što pisana je sva-
ka od kostiju mojih
nek rekne gospodu
ko je kao ti. izbavljaš
sirotog od moćnoga a
bednog i zaboravlje-
nog od grabežljivca
njegova. ko da na te-
be liči i ko ravnim da
ti bude i koga da s to-
bom uporedim. ti bo-
že koji si velik koji si
moćan i koji si strašan
bog najviši stvoritelj
neba i zemlje. slavi-
ćemo. veličaćemo uz-
dizaćemo blagosilja-
ćemo ime tvoje sveto
ko što rečeno je. po
davidu blagoslovi du-
šo moja gospoda i sve
što je u meni sveto
ime njegovo:

לְךָ וּמִ יַעֲרֹךְ. הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגָּבוֹד וְהַנּוֹרָא אֶל עַלְיוֹן פְּנֵיה
שְׁמִים וְאֶרְץ נְתָלָה וְנִשְׁבָּחָה
וְנִפְאָרָה וְנִבְרָא אֶת־שָׁם קָרְבָּן
כְּאָמוֹר. לְדוֹר בָּרְכִי נְפָשֵׁי אֲתִיִּי
וּכְלִקְרָבִי אֶת־שָׁם קָרְבָּן:

ti si bog u sili moći svoje. najveći u poštovanju imena tvojega. najmoćniji za vek i strašan u strahoti svojoj. ti si kralj što sediš na prestolju visokom i uzvišenom:

boravi na nebesima i sveto je ime njegovo. i pisano je radujmo se pravedni u gospodu pravednima dolikuje pesma hvale. hvali ustima pravičnih. i blagosiljav rečima pravednih. i uznosi jezikom blaženih. i posvećuj među svetima:

u skupinama desetina hiljada narod tvoj dom izraeljev s radošću hvali ime twoje kralju naš s kolena na koleno to je dug svakoga stvora pred tobom gospode bože naš i bože otaca naših zahvaliti hvaliti veličati slaviti uznositi kititi blagosloviti uzdizati i svetkovati svim rečima pesme i hvale

הָאֵל בְּתַעֲצָמוֹת עַזָּה. הַגָּדוֹל
בְּכָבוֹד שֶׁמֶךְ. הַגָּבוֹר
לְנִצְחָה וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרָא תִּיךְ.
הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַם וְגַשְׁאָ:

שָׁוֹבֵן עַד מַרְזָום וְקָדוֹשׁ שָׁמָן.
וְכֹתֵב רְגִנּוֹן צָדִיקִים
בַּיִּשְׂרָאֵל נָאָה תִּהְלָה: בְּפִי
יִשְׂרָאֵל תִּהְלָל. וּבְדִבְרֵי צָדִיקִים
תִּתְבְּרֹךְ. וּבְלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוּם.
וּבְקָרְבֵּן קָדוֹשִׁים תִּתְכֹּדֵש:

וּבְמִקְדָּשׁוֹת רְבָבוֹת עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאֵר שֶׁמֶךְ מַלְכָנוּ
בְּכָלְדֹּזֶר וְדוֹזֶר שְׁפִין חֻובָת פָּלָ
הַצִּירִים לְפָנֵיךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵינוּ
אֲבוֹתֵינוּ לְהֽוֹדוֹת לְהֽלֵל לְשִׁבחָ
לְפָאֵר לְרוּםָם לְהִקְרֹר לְבָרָךְ לְעַלָּה
וּלְקָלָם עַל בְּלִיְּדֵבָרֵי שִׁירֹות
וּתְשִׁבְחוֹת דָּוֵד בְּזִיִּישִׁי עַבְדָּךְ
מְשִׁיחָךְ:

davida sina isaije slu-
ge twojega poslanika
twojega:

slavljeno biće ime
tvoje zanavek kralju
naš bože naš kralju
veliki i sveti na nebe-
sima i na zemlji. jer
tebe su dostojni gos-
pode bože naš i bože
otaca naših pesma i
hvala hvala i pesma
moć i vlast pobeda
velika i junačka psa-
lam i veličanstvo sve-
ta i kraljevstvo. bla-
goslovi i hvale od sa-
da i zauvek: blagoslo-
ven ti gospode bože
kralju veliki u hvali
bože blagodarenja
gospodaru čudesa što
biraš međ pesmama
pesmu kralju bože ži-
vota večnoga:

i tako beše to u ponoć
u noći:
tad mnogo čuda učini
u noći:
u glavu straže ove
u noći:
tuđin čestiti pobedu
odnese sebi kad nasta
obrat

רַשְׁתָּבָח שֶׁמֶךְ לְעֵד מֶלֶכְנוּ
וּבְקָדוֹשׁ בְּשָׂמִים וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ
נָאָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלְּלָה וּזְמָרָה עַזָּה
וּמִמְּשָׁלָחָה נִצְחָה גָּדוֹלָה וְגִבּוֹרָה
תְּהִלָּה וִתְּפִאָרָת קְרִישָׁה וּמְלִכּוֹתָה
בְּרִכּוֹת וּהְווֹדָאות מְעֻמָּה וְעַד עַזְלָם:
בָּרוֹךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ גָּדוֹלָה
בְּתְּשִׁבְחוֹת אֱלֹהִים הַחֹזְרוֹת אֶדוֹן
הַגְּפַלְאֹות הַבּוֹחר בְּשִׁירִי זְמָרָה
מֶלֶךְ אֱלֹהִים הַעוֹלָמִים:

וּבָנֵן נִיהִי בְּחָצֵי הַלְּילָה:

או רב נפם הקלאט

כלkeh:

בראש אשמרות זה

תלkeh:

ער ארך נצחתו קנה לך לו

u noći:	לִילָה:	וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלְילָה:
i beše to u ponoć:		
kralju gerarskom su- đaše u snu		צָנַת מֶלֶךְ גָּרָר בְּחַלּוֹם
u noći:	הַלְילָה:	הַפְּסִירָת אַרְטִי בְּאַפָּשׁ
aramejca ustraši ti sinoć		
u noći:	לִילָה:	וְיַעֲרָאֵל יָשַׁר לְאָל וַיַּכְלֵל ۱۶
i ravnaše se izrailj s bogom i mogaše ga		
u noći:	לִילָה:	וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלְילָה:
i beše to u ponoć:		
i smrvi seme prvoro- denih patrosa u po- noć		זָרָע בְּכֹורֵי פְּתָרוֹם מְחַצֵּת בַּחֲצֵי
u noći:	הַלְילָה:	
ne nadoše snage kad ustaše		חִילָם לֹא קָצָאוּ בְּקִים
u noći:	בְּלִילָה:	
polet vladara haroše- ta ustavi u zvezdanoj		שִׁיסְתָּן גַּדֵּר תְּרַשְׁתָּ סְלִית בְּכֹכְבֵי
noći:	לִילָה:	
i beše to u ponoć:		וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלְילָה:
nameravaše lakomi onaj što ruži prkosno mahati truplo njego- vo zavio si		יעַזְמָהָרְתָּ לְנַעֲפָת אַיִוּ דְּוַבְשָׂתְ פָגָרְיוּ
u noći:	בְּלִילָה:	
raspuče se baal i idol njegov u zenicu		כְּרֻע בֵּל וּמְאָבוֹ בְּאִישָׁוֹן
noći:	לִילָה:	
čoveku miljeniku ot- krio si tajne ove		לְאִישׁ חַמְדוֹת נְגַלָּה רַי תְּווֹת

noći: i beše to u ponoć:	לילה:	וַיְהִי בְּחֵצֵי הַלְילָה:
onaj što se napi iz su-dova posvećenih ubi-jen bi		מְשֻׁתֶּפֶר בְּכָלִי לְרֹשׁ נֶגֶן בּוֹ
onaj što bi spašen iz jame lavlje razreši užase	כלילה:	נוֹשָׁע מִבּוֹר אֲרוֹיוֹת פּוֹתֵר בְּעַתּוֹמִי
mržnju iznedri agage-jac te poruku napisa	לילה:	שְׁגָאָה גַּטְרָא אֲגָנִי וּכְתָבְקָפְרִים
i beše to u ponoć: podiže se pobeda tvo-ja nad njim dok lutaše san	חלילה:	וַיְהִי בְּחֵצֵי הַלְילָה: עוֹרֶת נַצְחָק עַלְיוֹ בְּנֵרֶד שְׁנָת
kacu gazi onom što čeka nešto	לילה:	פּוֹרָה תְּרֻרוֹךְ לְשָׁמֶר מֵהֶ
zavika ko stražar i re-če eto jutra a i	כלילה:	אָרֶחֶת שָׁמֶר וְשָׁחַ אַתָּא בְּקָר וּגְמָ
i beše to u ponoć:	לילה:	וַיְהִי בְּחֵצֵי הַלְילָה:
primakni dan što nije od dana niti od uzvišeno objavi da tvoj je dan takođe i	לילה:	קָרְבָּ יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יָמִים וְלֹא-
stražare postavi gra-du svojemu za sav	לילה:	רַם הַוְדָעַ בַּיְלָקְדָּה לְכָל-הַיּוֹם אֲפַת לְכָל-
		שָׁמְרִים הַפְּקָדָה לְעִירָךְ כָּל-הַיּוֹם וְכָל-

dan i sve

noći:
svetlošću dana osvetli
nevidilicu u

noći:
i beše to u ponoć:
i zato govoraste
žrtvu za pashu:
silu moći svoje iskaza
čudom

na pashu:
glavom svih praznika
učinio si

pashu:
ukazao si se podani-
ku u ponoć

na pashu:
i rekoste žrtvu za
pashu:
na vrata njegova po-
kucao si po vrelini da-
na

na pashu:
pogostio je andelete
kolačem beskvasnim

na pashu:
međ stoku pohita za
spomen goveče prire-
di

na pashu:
i rekoste žrtvu za
pashu:
razgnjeviše ga sodo-
mičani i izgoreše u
vatri

היללה:

פָאַר קָאֹר יוֹם חִשְׁפָת

וַיְהִי בְּחֵצֵי הַלְּילָה:

וְכֹן נָאָמַרְתֶּם זֶבֶח פֶּסֶח:

אֲפַעַג בְּרוֹתִיךְ הַקְלָאת

כֶּפֶת:

בְּרִאַשׁ כָּל מְעוֹדֹת נְשָׁאת

פֶּסֶח:

גָּלִית לְאַזְרָחִי נְצֹות לִיל

פֶּסֶח:

(נָאָמַרְתֶּם זֶבֶח פֶּסֶח:

דְּלָתָיו דְּפָקָת קְתוּם הַיּוֹם

כֶּפֶת:

הַסְעִיר נֹאָצִים עֲנוֹת מְצֻוֹת

כֶּפֶת:

וְאַל תִּקְרַר רַץ זָכָר לְשׂוֹר גָּרָךְ

פֶּסֶח:

(נָאָמַרְתֶּם זֶבֶח פֶּסֶח:

זְעַמְטָן קְרוּמִים וְלוֹהָטָן בָּאַשׁ

na pashu: izdvojen od njih beše lot da peče beskvasni hleb	בפסח:	חולין לוט מדם ומצות אפה בקץ
na pashu: istrebio si zemlju mofsku inofsku u prolasku svome	פסח:	טאנטה ארטמת מות ונוף בעברך
na pashu: i rekoste žrtvu za pashu: prvorodene si gos- pode smrvio silinom svojom za noćne stra- že	בפסח:	נאמרתם זבח פסח: זה ראש כל און מתצת בלילה שמור
na pashu: prvorodenog svog svemoćni obide zbog žrtvane krvi	פסח:	כפjur על בן בכור קסחית קדרם
na pashu: koja beše da zadrži počinitelja zla da pri- đe vratnicama	פסח:	לבליה פת משיחית לבא בפתחי
na pashu: i rekoste žrtvu za pashu: utvrđi se utvrda za vremena	בפסח:	ואמרתם זבח פסח: מִשְׁאָת סָגָרָה בְּעִתּוֹתִי
na pashu: uništen bi midjan ru- kom i snopljem ječ- menim	פסח:	נשמרה מרים בצליל שעוני עמר
na pashu: spališe bogatune pula i luta u plamtećem plamenu	פסח:	שורפו משמעיו פול ולוד ביקר יקור

<p>na pashu: i rekoste žrtvu za pashu: još za dana u novu za- staće dok dođe vrëme</p> <p>za pashu: tragove rukâ napisa o propasti vavilona</p> <p>na pashu: stražu postavi za sto postavljen</p> <p>za pashu: i rekoste žrtvu za pashu: sakupi adasa skup na post trodnevni</p> <p>za pashu: glavu od kuće zle sa- tre na gredi od pede- set</p> <p>na pashu: dve kobi namah do- nese vavilonu</p> <p>na pashu: krepka ti ruka biće nadviće se desnica tvoja ko noć posveću- je se praznik</p> <p>pasha: i rekoste žrtvu za pashu.</p> <p>jer njemu je ugodno. jer njega je dostojno: silan u kraljevstvu.</p>	<p>פסח:</p> <p>בפסח:</p>	<p>וְאִמְרַתֶּם זֶבֶחׇ פֶּסֶחׇ:</p> <p>עֹזֶר הַיּוֹם בָּנֵב לְעַמּוֹד עַד נֵגֶה עֲוֹנֶת</p> <p>פָּסֶם יָד קְתֻבָה לְקַעֲקָעָ צַוָּה</p> <p>אֲפָה הַאֲפָתִית אָרוֹךְ הַשְׁלִיחָן</p> <p>וְאִמְרַתֶּם זֶבֶחׇ פֶּסֶחׇ:</p> <p>קָרְבָּן בְּנֶסֶת דָּרְכָה לְשַׁלֵּשׁ צָוָם</p> <p>רָאשׁ מְבִיטָת רְשֵׁעָ מְחַצֵּת בְּעֵין חַמְשִׁים</p> <p>שְׂתִּי אֱלֹהִים רְגֻעָה תְּבִיא לְעִזִּים</p> <p>פָּלָו יָדְךָ תְּרוּם יְמִינְךָ קְלִיל הַתְּקִדְשׁ חָג</p> <p>וְאִמְרַתֶּם זֶבֶחׇ פֶּסֶחׇ:</p> <p>כִּי לוּ נָאָה. כִּי לוּ יָאָה:</p> <p>אָדִיר בְּטַלוּתָה. בְּחוֹר בְּהַלְכָה. גְּדוּרִיו יְאִמְרוּ לוּ.</p>
---	--	--

לך ולה. לך כי לך. לך אף לך. לך יי' הממלכה:
biran po zakonu. čete
mu kunu se. tebi i te-
bi. tebi jer tebi. tebi
baš tebi. tvoja je go-
spode tvoja je vlast:
 jer njemu je
ugodno. jer njega je
dostojno:

כי לו נאה. כי לו יאה:

uzvišen u kraljevstvu.
blistav po zakonu.
starine mu kunu se.
tebi i tebi. tebi jer te-
bi. tebi baš tebi. tvoja
je gospode tvoja je
vlast:

 jer njemu je
ugodno. jer njega je
dostojno:

pravedan u kraljev-
stvu. postojan u za-
konu. pisari mu kunu
se. tebi i tebi. tebi jer
tebi. tebi baš tebi.
tvoja je gospode tvoja
je vlast:

 jer njemu je
ugodno. jer njega je
dostojno:

jedinstven u kraljev-
stvu. moćan u zako-
nu. učeni mu kunu
se. tebi i tebi. tebi jer
tebi. tebi baš tebi.

רני במלוכה. הדור כהלה. ותיקו יאמרו לו.
ך ולה. לך כי לך. לך אף לך. לך יי' הממלכה:

כי לו נאה. כי לו יאה:

וכאי במלוכה. חסין כהלה. טפכרי יאמרו לו.
ך ולה. לך כי לך. לך אף לך. לך יי' הממלכה:

כי לו נאה. כי לו יאה:

וחיד במלוכה. גביר כהלה. למידיו יאמרו לו.
ך ולה. לך כי לך. לך אף לך. לך יי' הממלכה:

tvoja je gospode tvoja
je vlast:

jer njemu je
ugodno. jer njega je
dostojno:

uzvišen u kraljevstvu.
strašan u zakonu. bli-
ski mu kunu se. tebi i
tebi. tebi jer tebi. tebi
baš tebi. tvoja je go-
spode tvoja je vlast:

jer njemu je
ugodno. jer njega je
dostojno:

blag u kraljevstvu. is-
kupitelj u zakonu.
pravedni mu kunu se.
tebi i tebi. tebi jer te-
bi. tebi baš tebi. tvoja
je gospode tvoja je
vlast:

jer njemu je
ugodno. jer njega je
dostojno:

svet u kraljevstvu.
milostiv u zakonu.
andeli mu kunu se.
tebi i tebi. tebi jer te-
bi. tebi baš tebi. tvoja
je gospode tvoja je
vlast:

jer njemu je
ugodno. jer njega je
dostojno:

כִּי לֹא נָאָה. כִּי לֹא יְאָה:

מְרוּם בַּמֶּלֶךְתָּה. נָוֵר אֲבָלָקָתָה. סְבִיבָיו יָאָמְרוּ לוֹ.
לֹךְ וְלֹךְ. לֹךְ כִּי לֹךְ. לֹךְ אֲפָלָךְ. לֹךְ יְיַהְעַלְמָכָתָה:

כִּי לֹא נָאָה. כִּי לֹא יְאָה:

עַזְיוֹ בַּמֶּלֶךְתָּה. פּוֹרָה בַּמֶּלֶךְתָּה. עַזְיוֹן יָאָמְרוּ לוֹ.
לֹךְ וְלֹךְ. לֹךְ כִּי לֹךְ. לֹךְ אֲפָלָךְ. לֹךְ יְיַהְעַלְמָכָתָה:

כִּי לֹא נָאָה. כִּי לֹא יְאָה:

קְרוֹשׁ בַּמֶּלֶךְתָּה. רְחוּם בַּמֶּלֶךְתָּה. שְׁגָאָזָיו יָאָמְרוּ לוֹ.
לֹךְ וְלֹךְ. לֹךְ כִּי לֹךְ. לֹךְ אֲפָלָךְ. לֹךְ יְיַהְעַלְמָכָתָה:

כִּי לֹא נָאָה. כִּי לֹא יְאָה:

strog u kraljevstvu.
oslonac u zakonu. svi
nevini mu kunu se.
tebi i tebi. tebi jer te-
bi. tebi baš tebi. tvoja
je gospode tvoja je
vlast:

jer njemu je
ugodno. jer njega je
dostojno:

dogodine u jeru-
salimu:

blagosloven ti gospo-
de bože naš kralju
sveta stvoritelju plo-
dova loze:

Nasloni se na levu strani i is-
pija se skoro svo vino iz pehara i
kaže:

blagosloven ti gospo-
de bože naš kralju
sveta loze i plodova
loze i roda poljskoga i
zemlje radosti dobre i
prostrane što si je po-
želeo i namenio oče-
vima našim da jedu
od plodova njenih i
da se nasite od dobro-
ga njezina. milostiv
budi gospode bože
naš spram izrailja na-
roda tvojega. jerusa-
lima grada tvojega.
i siona staništa sveto-

פקיף במלוכה. תפך במלכה. תמיינו יאמרו לו.
לה ויה. לך כי לך. לך אפה לך. לך כי הפלגה:

כִּי לֹא נָאָה. כִּי לֹא יָאָה.

לְשָׁנָה הַבָּאָה בֵּירְיוּשָׁלָם:

**בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן:**

**בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן
וְעַל תְּנוּבַת הַשְׂדָה וְעַל אַרְזִים
חֲמִיקָה טוֹבָה יְרֻחָם שְׁרָצִית
וְהַנְּחָלָת לְאַבְתָּינוּ לְאַכְל מִפְרִיה
וְלִשְׁבוּע מִטוּבָה. בָּחָם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וְעַל יְרוּשָׁלָם
עִירְךָ. וְעַל צִיּוֹן מְשֻׁבָּן כְּבוֹדְךָ.
וְעַל בְּנֵי חַדְקָה. וְעַל הַיּוֹלֶדֶת. וּבְנָה
יְרוּשָׁלָם עִיר הַקָּדָש בְּמִתְּרָה**

sti tvoje. i oltara tvojega. i hrama tvojega. i sazidaj jerusalim grad sveti žurno za dana naših i uznesi nas u njega. i obraduj nas gradnjom njegovom. i ješćemo od plodova njegovih. i našitićemo se od dobroga njegovog. i blagosiljaćemo tebe u njemu svetošću i čistotom. (i poželi i ohrabri nas u dan slobode ove) i obraduj nas u dan praznika beskvasnog hleba ovo- ga. jer ti si gospode dobar i dobročinitelj svima. i zahvalićemo ti se za zemlju i plodove loze: blagosloven ti gospode za zemlju i plodove loze:

izvrši se red za pashu po običaju njegovu:

po svem pravu njegovu i zakonu nje- govu:

kada nam je dato da ga pripremimo.

neka nam dato bude da ga učinimo:

**בְּיַמִּינוֹ וְהַעֲלָנוֹ לְתֹזֶכָה. וְשִׁמְחָנָנוּ
בְּבָנֵינוֹתָה. וְנַאכְלֶנָה מִפְרִיה. וְנִשְׁבְּעֶ
מְטוּבָה. וְנַבְּרַכְד עַקְיָה בְּקָדְשָׁה
זְבֻטְהָרָה (לשבת ורזה וספליאנו ב' יומם חג
חַשְׁכָּת הַחַ) וְשִׁמְחָנָנוּ קִיּוֹם חַג
הַמְצֹוֹת הַנִּהְ. כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב
וּמְטִיב לְפָלָל. וְנוֹדָה לְךָ עַל הָאָרֶץ
וְעַל קָרֵי הַגְּפָן: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל
הָאָרֶץ וְעַל פָּרֵי הַגְּפָן:**

חַסְל סְדוּר פֶּסֶח בְּהַלְבָתוֹ.

כְּכָל מִשְׁפָטו וְחִקָּתוֹ:

כִּאֲשֶׁר-זָכַיָּנו לְסִידָר אֹתוֹ.

כִּי נִזְכָּה לְעַשְׂתָּתוֹ:

זֶה שׁוֹכֵן מַעֲונָה.

**קִומְמָם קְהַל מֵמְנָה:
קָרְבָּ נַהֲלָ נְטָעֵי בְּגַנָּה.
פְּרִוִּים לְצִיוֹן בְּרַנָּה:**

čisti što obitavaš u
staništu visokom.

prikupi narod
što niko ne prebroja:
priveli i upravi po-
stojbini njegovoj.

za sion je izbav-
ljen s radošću:

silan je on. izgradiće
dom svoj uskoro. brzo.
brzo. za dana na-
ših uskoro. sagradi
gospode. sagradi go-
spode. sagradi dom
svoj uskoro:

izabran je on. velik je
on. velik je on. izgra-
diće dom svoj usko-
ro. brzo. brzo. za da-
na naših. uskoro. sa-
gradi gospode sagra-
di gospode. sagradi
dom svoj uskoro:

blistav je on. mudar
je on. nepogrešiv je
on. izgradiće dom
svoj uskoro. brzo. br-
zo. za dana naših us-
koro. sagradi gospo-
de. sagradi gospode.
sagradi dom svoj us-
koro:

אהיר הוא. יבנה ביתו בקרוב. בטהרה. בטהרה.
קימינו בקרוב. אל בנה. אל בנה. בנה ביתה בקרוב:

בחור הוא. גדור הוא. רגיל הוא. יבנה ביתו בקרוב.
בטהרה. בטהרה. קימינו בקרוב. אל בנה. אל בנה.
בנה ביתה בקרוב:

חרור הוא. ותיק הוא. זכאי הוא. יבנה ביתו בקרוב.
בטהרה. בטהרה. קימינו בקרוב. אל בנה. אל בנה.
בנה ביתה בקרוב.

pravedan je on. čist je on. jedini je on. izgradiće dom svoj uskoro. brzo. brzo. za dana naših uskoro. sagradi gospode. sagradi gospode. sagradi dom svoj uskoro:

moćan je on. učen je on. kralj je on. izgradiće dom svoj uskoro. brzo. brzo. za dana naših uskoro. sagradi gospode. sagradi gospode. sagradi dom svoj uskoro:

prosvećen je on. veličanstven je on. silan je on. izgradiće dom svoj uskoro. brzo. brzo. za dana naših uskoro. sagradi gospode. sagradi gospode. sagradi dom svoj uskoro:

izbavitelj je on. pravičan je on. svet je on. izgradiće dom svoj uskoro. brzo. brzo. za dana naših uskoro. sagradi gospode. sagradi gospode. sagradi dom svoj uskoro:

חַקִּיר הָוֹא. טְהוֹר הָוֹא. יְהִיד הָוֹא. וּבָנָה בֵּיתוֹ בָּקָרֶוב. בָּמְהֻרָה. בָּמְהֻרָה. בָּיְמַעַן קָרְבוֹב. אֶל בָּנָה. אֶל בָּנָה. בָּנָה בִּיתְךָ קָרְבוֹב:

כָּבֵיר הָוֹא. לְמַוד הָוֹא. פְּרַקְד הָוֹא. וּבָנָה בֵּיתוֹ בָּקָרֶוב. בָּמְהֻרָה. בָּמְהֻרָה. בָּיְמַעַן קָרְבוֹב. אֶל בָּנָה. אֶל בָּנָה. בָּנָה בִּיתְךָ קָרְבוֹב:

נָאוֹר דְּזָא. סָגִיב הָוֹא. עָזוֹז הָוֹא. וּבָנָה בֵּיתוֹ בָּקָרֶוב. בָּמְהֻרָה. בָּמְהֻרָה. בָּיְמַעַן קָרְבוֹב. אֶל בָּנָה. אֶל בָּנָה. בָּנָה בִּיתְךָ קָרְבוֹב:

פּוֹרָה הָוֹא. צָדִיק הָוֹא. קְדוּשָׁה הָוֹא. וּבָנָה בֵּיתוֹ בָּקָרֶוב. בָּמְהֻרָה. בָּמְהֻרָה. בָּיְמַעַן קָרְבוֹב. אֶל בָּנָה. אֶל בָּנָה. בָּנָה בִּיתְךָ קָרְבוֹב:

uzvišen je on. svemo-
ćan je on. strog je on.
izgradiće dom svoj
uskoro. brzo. brzo.
za dana naših uskoro.
sagradi gospode. sa-
gradi gospode. sagra-
di dom svoj uskoro:

(U drugoj noći počinje broja-
nje Omera.)

blagosloven ti gospo-
de bože naš kralju
sveta koji si nas posvetio zakonima svo-
jim i naredio nam da
brojimo omer.

danас je prvi dan
omeria.

neka bude volja tvoja
gospode bože naš i
bože otaca naših da
se sagradi hram brzo
za dana naših i podaj
nam deo naš u zako-
nu tvojemu:

jedan ko zna. jedan ja
znam. jedan je bog
naš na nebesima i na
zemlji:

רחום הוא. שדי הוא. תקופת הוא. יגנה ביתו בקרוב.
במהירה. ב מהירה. כומינו בקרוב. אל גנה. אל גנה.
גנה ביתך בקרוב:

**ברוך אתה ייִהּ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קָדַשְׂנוּ בְמְצֻוֹתֶיךָ וַצְוָנוֹתֶיךָ
עַל סִפְירַת הַעֲמָרָה:**

הַיּוֹם יוֹם אֶחָד לְעַמָּךְ:

הַיּוֹם רְצִוָּתְךָ ייִשְׁרָאֵל אֱלֹהֵינוּ וְאֶלְيָהוּ אָבוֹתֵינוּ שִׁיאָנָה קִיְתָה הַאֲקָדֶש
בְּמַהְרָה כּוֹמִינָה וּמַחְלָקָה קְתוּרָתָךְ:

**אֶחָד מֵי יְדָעָה אֶחָד אֲנֵי יְדָעָה אֶחָד אֱלֹהֵינוּ
שְׁפָשָׁמִים וּבָאָרֶץ:**

dva ko zna. dva ja znam. dva su kamena od saveza. jedan je bog naš što je na nebesima i na zemlji:

tri ko zna. tri ja znam. tri su praoca. dva su kamena od saveza. jedan je bog naš što je na nebesima i na zemlji:

četiri ko zna. četiri ja znam. četiri su pramajke. tri su praoca. dva su kamena od saveza. jedan je bog naš što je na nebesima i na zemlji:

pet ko zna. pet ja znam. pet je petoknjižje tore. četiri su pramajke. tri su praoca. dva su kamena od saveza. jedan je bog naš što je na nebesima i na zemlji:

šest ko zna. šest ja znam. šest je propisa mišne. pet je petoknjižje tore. četiri su pramajke. tri su praoca. dva su kamena od

שנים מי יודע. שניים אני יודע. שני לוחות הברית.
אחד אלהינו שבשים ויבארץ:

שלשה מי יודע. שלשה אני יודע. שלשה אבות.
שני לוחות הברית, אחד אלהינו שבשים ויבארץ:

ארבע מי יודע. ארבע אני יודע. ארבע אמות.
שלשה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו
שבשים ויבארץ:

חמש מי יודע. חמישה אני יודע. חמישה חמשי תורה.
ארבע אמות. שלשה אבות. שני לוחות הברית.
אחד אלהינו שבשים ויבארץ:

שלשה מי יודע. שלשה אני יודע. שלשה סדרי משגה.
 חמישה חמישי תורה. ארבע אמות. שלשה אבות.
שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשים ויבארץ:

saveza. jedan je bog naš što je na nebesima i na zemlji:

sedam ko zna. sedam ja znam. sedam je dana nedelja. šest je propisa mišne. pet je petoknjižje tore. četiri su pramajke. tri su praoca. dva su kameni od saveza. jedan je bog naš što je na nebesima i na zemlji:

osam ko zna. osam ja znam. osam je dan obrezivanja. sedam je dana nedelja. šest je propisa mišne. pet je petoknjižje tore. četiri su pramajke. tri su praoca. dva su kameni od saveza. jedan je bog naš što je na nebesima i na zemlji:

devet ko zna. devet ja znam. devet je meseci rađanja. osam je dan obrezivanja. sedam je dana nedelja. šest je propisa mišne. pet je petoknjižje tore. četiri su pramaj-

שבעה מי יודע. שבעה אני יודע. שבעה ומי שבתא.
ששנה סדרי משגה. חמשה חמשי תורה. ארבע אמהות.
שלשה אבות. שני לוחות הברית. אחר אלכינו
שבשים ובארץ:

שמונה מי יודע. שמונה אני יודע. שמונה ומי מילה.
שבעה ומי שבתא. ששה סדרי משגה. חמשה חמשי
תורה. ארבע אמהות. שלשה אבות. שני לוחות
הברית. אחר אלכינו שבעים ובארץ:

תשעה מי יודע. תשעה אני יודע. תשעה ורתי לידה.
שמונה ומי מילה. שבעה ומי שבתא. ששה סדרי
משגה. חמשה חמשי תורה. ארבע אמהות.
שלשה אבות. שני לוחות הברית. אחר אלכינו
שבשים ובארץ:

ke. tri su praoca. dva su kamena od saveza. jedan je bog naš što je na nebesima i na zemlji:

deset ko zna. deset ja znam. deset je božjih zapovesti. devet je meseci rađanja. osam je dan obrezivanja. sedam je dana nedelja. šest je propisa mišne. pet je petoknjižje tore. četiri su pramajke. tri su praoca. dva su kamena od saveza. jedan je bog naš što je na nebesima i na zemlji:

jedanaest ko zna. jedanaest ja znam. jedanaest je nebeskih sazvežđa. deset je božjih zapovesti. devet je meseci rađanja. osam je dan obrezivanja. sedam je dana nedelja. šest je propisa mišne. pet je petoknjižje tore. četiri su pramajke. tri su praoca. dva su kamena od saveza. jedan je bog naš što je na nebesima i na zemlji:

עשרה מי יודע. עשרה אני יודע. עשרה דבריא.
תשעה ירחי לירח. שמונה ומי מילך. שבעה ומי
שבתא. ששה סדרי משנה. חמישה דמשי תורה.
ארבע אפקחות. שלשה אבות. שני לחות הקבירות.
אחר אלתינו שבחמים ובארץ:

אחד עשר מי יודע. אחד עשר אני יודע. אחד עשר
כוכבא. עשרה דבריא. תשעה ירחי לירח. שמונה
ומי מילך. שבעה ומי שבתא. ששה סדרי משנה.
 חמישה דמשי תורה. ארבע אפקחות. שלשה אבות.
שני לחות הקבירות. אחר אלתינו שבחמים ובארץ:

dvanaest ko zna. dvanaest ja znam. dvanaest je plemena. jedanaest je nebeskih sazvežđa. deset je božjih zakona. devet je meseci rađanja. osam je dan obrezivanja. sedam je dana nedelja. šest je propisa mišne. pet je petoknjižje tore. četiri su pramajke. tri su praoca. dva su kamena od saveza. jedan je bog naš što je na nebesima i na zemlji:

trinaest ko zna. trinaest ja znam. trinaest je božjih svojstava. dvanaest je plemena. jedanaest je nebeskih sazvežđa. deset je božjih zakona. devet je meseci rađanja. osam je dan obrezivanja. sedam je dana nedelja. šest je propisa mišne. pet je petoknjižje tore. četiri su pramajke. tri su praoca. dva su kamena od saveza. jedan je bog naš što je na nebesima i na zemlji:

שנים עשר מי יודע. שנים עשר אני יודע. שנים עשר שבטיא. אחד עשר פוכביה. עשרה דבריא. תשעה ורתי לידה. שמונה ומי מילדה. ששה סדרי משנה. חמשה חמשי תורה. ארבע אמרות. שלשה אבות. שני לחות הקבירות. אחד אל-הינו שבשמים ובארץ:

שלשה עשר מי יודע. שלשה עשר אני יודע. שלשה עשר מדיא. שנים עשר שבטיא. אחד עשר פוכביה. עשרה דבריא. תשעה ורתי לידה. שמונה ומי מילדה. שבעה ומי שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה חמש תורה. ארבע אמרות. שלשה אבות. שני לחות הקבירות. אחד אל-הינו שבשמים ובארץ:

jedno jare. jedno jare. kupi otac za dve pare. jedno jare jedno jare:

i eto risa. i proždra jare. što kupi otac za dve pare. jedno jare jedno jare:

i eto kučke. i prekla risa. što proždra jare. što kupi otac za dve pare. jedno jare jedno jare:

i eto motke. i udri kučku. što prekla risa. što proždra jare. što kupi otac za dve pare. jedno jare jedno jare:

i eto ognja. i spali motku. što udri kučku. što prekla risa. što proždra jare. što kupi otac za dve pare. jedno jare jedno jare:

i eto vode. i zgasnu ognja. što spali motku. što udri kučku. što prekla risa. što proždra jare. što kupi otac za dve pare. jedno jare jedno jare:

חר גֶּרְיאַ. חָרְגֶּרְיאַ. דָזְבִּין אֲבָא בְתִרְיִ זְוִיִּ. חָרְגֶּרְיאַ. חָרְגֶּרְיאַ:

וְאַתָּא שְׁוִינְגָּרָא. וְאַכְלָה לְגֶרְיאַ. דָזְבִּין אֲבָא בְתִרְיִ זְוִיִּ. חָרְגֶּרְיאַ. חָרְגֶּרְיאַ:

וְאַתָּא כְּלִבָּא. נְשֵׁךְ לְשְׁוִינְגָּרָא. דָאַכְלָה לְגֶרְיאַ. דָזְבִּין אֲבָא בְתִרְיִ זְוִיִּ. חָרְגֶּרְיאַ. חָרְגֶּרְיאַ:

וְאַתָּא חֹטְרָא. וְחַקָּה לְכְלִבָּא. נְשֵׁךְ לְשְׁוִינְגָּרָא. דָאַכְלָה לְגֶרְיאַ. דָזְבִּין אֲבָא בְתִרְיִ זְוִיִּ. חָרְגֶּרְיאַ. חָרְגֶּרְיאַ:

וְאַתָּא נָרָא. וְשַׂרְפָּה לְחוֹטְרָא. דְהַקָּה לְכְלִבָּא. נְשֵׁךְ לְשְׁוִינְגָּרָא. דָאַכְלָה לְגֶרְיאַ. דָזְבִּין אֲבָא בְתִרְיִ זְוִיִּ. חָרְגֶּרְיאַ. חָרְגֶּרְיאַ:

וְאַתָּא מַיִּא. וְקָבָה לְנָרָא. דְשַׂרְפָּה לְחוֹטְרָא. דְהַקָּה לְכְלִבָּא. נְשֵׁךְ לְשְׁוִינְגָּרָא. דָאַכְלָה לְגֶרְיאַ. דָזְבִּין אֲבָא בְתִרְיִ זְוִיִּ. חָרְגֶּרְיאַ. חָרְגֶּרְיאַ:

i eto bika. i popi vodu. što zgasnu ognja. što spali motku. što udri kučku. što prekla risa. što proždra jare. što kupi otac za dve pare. jedno jare jedno jare:

i eto klača. i zakla bika. što popi vodu. što zgasnu ognja. što spali motku. što udri kučku. što prekla risa. što proždra jare. što kupi otac za dve pare. jedno jare jedno jare:

i eto andela smrti. i prekla klača. što zakla bika. što popi vodu. što zgasnu ognja. što spali motku. što udri kučku. šta prekla risa. što proždra jare. što kupi otac za dve pare. jedno jare jedno jare:

וְאַתָּה תֹּרַא. וְשִׁתָּא לְמֵיאַ. דְּכֶבֶה לְנוֹרָא. דִּשְׂרָף לְחוֹטָרָא. דְּהַקְּהָה לְכַלְּבָא. דְּגַשְׁךְ לְשֻׁוֹנָרָא. דְּאַכְּלָה לְגַדְּרִיאַ. דְּזֻבִּין אֲבָא בְּתָרִי זַוִּין. חֶר גְּדִיאָ: חֶר גְּדִיאָ

וְאַתָּה הַשׁׁוֹחֵט. וְשִׁחְטָת לְתֹרַא. דְּשִׁתָּא לְמֵיאַ. דְּכֶבֶה לְנוֹרָא. דִּשְׂרָף לְחוֹטָרָא. דְּהַקְּהָה לְכַלְּבָא. דְּגַשְׁךְ לְשֻׁוֹנָרָא. דְּאַכְּלָה לְגַדְּרִיאַ. דְּזֻבִּין אֲבָא בְּתָרִי זַוִּין. חֶר גְּדִיאָ: חֶר גְּדִיאָ

וְאַתָּה מַלְאָךְ הַמֹּותָה. וְשִׁחְטָת לְשׁוֹחֵט. דִּשְׁחְטָת לְתֹרַא. דְּשִׁתָּא לְמֵיאַ. דְּכֶבֶה לְנוֹרָא. דִּשְׂרָף לְחוֹטָרָא. דְּהַקְּהָה לְכַלְּבָא. דְּגַשְׁךְ לְשֻׁוֹנָרָא. דְּאַכְּלָה לְגַדְּרִיאַ. דְּזֻבִּין אֲבָא בְּתָרִי זַוִּין. חֶר גְּדִיאָ: חֶר גְּדִיאָ

i eto presvetog blagosloven on. i zakla andela smrti. sto prekla klača. sto zakla bika. sto popi vodu. sto zgasnu ognja. sto spali motku. sto udri kučku. sto prekla risa. sto proždra jare. sto kupi otac za dve pare. jedno jare jedno jare.

וְאַתָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְשַׁחַט
לִמְלָאֵךְ הַמְּמוֹת. דִּיְצַחַט לְשׁוֹחַט.
דִּשְׁחַט לְתֹורָא. דְּשַׁתָּא לִמְיָא.
דְּכַבָּה לְנוֹרָא. דְּשַׁרְפָּה לְחוֹמָרָא.
דְּהַכָּה לְכַלְבָּא. דְּגַשְׂךְ לְשֻׁוֹנָרָא.
דְּאַכְּלָה לְגַדְּרִיא. דְּזִבְּין אָבָא בְּתָרִ
זּוּיִ. חֶר גְּדִיא חֶר גְּדִיא:

חַד גָּדִיא

מתוך ההגדה של פסח

לחן: מסורי

TO T²-X² TO T²-X² TO T²-X² T²-X² T²-X² T²-X² T²-X²
HAD GAD-JA HAD GAD-JA HAD GAD-JA DE-ZA BIN A-BABI TRE³-ZU-ZE³ HAD GAD-JA HAD GAD-JA

TO T²-X² TO T²-X² TO T²-X² TO T²-X²
HAD GAD-JA HAD GAD-JA --- HAD GAD-JA HAD GAD-JA

?-X-X-N² ?-X-X-N² ?-X-X-N² T²-X² T²-X² T²-X²
YE-A-TA SUN-RA - YE A HE LA LE GAD-JA DE-ZA-BIN A-BA BIT

REI ZU-ZE I VE A-TA SUN RA YE A-HE-LA LE GAD-JE DE-ZA-
הַד גָּדִיא, הַד גָּדִיא, הַד גָּדִיא בְּהֵרְבָּזָוִי,
הַד גָּדִיא, הַד גָּדִיא, סְמִינָא שְׁמִינָא
הַד גָּדִיא וְאֶקְלָה לְגָדִיא, בְּנֵין אֶקְלָה בְּתֵין זָוִי,
הַד גָּדִיא, הַד גָּדִיא, סְמִינָא שְׁמִינָא

BIN ATA BI-TREI ZU-ZEI HAD GAD-JA

HAGADA

Kaža za Pashu